БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 170 (19. 246). ● 1985 йил 28 июль, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

КОСМОС—ЕРГА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 26 июль. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Жонибеков билан Виктор Савиних «Салют-7» орбитал илмий станциясининг ичида мўлжалланган ишларни давом эттирмоқдалар.

Экипаж турли халқ хўжалик ва илмий вазифаларни ҳал этиш, шу жумладан мамлакатимизнинг биосфера қўриқхоналаридаги тупроқ ва ўсимлик ҳолатига экологик баҳо бериш манфаатлари йўлида геофизик тадқиқотлар катта бир комплексини бажарди.

Космонавтлар Совет Иттифоқининг нефть ва газ жиҳатидан истиқболли районларини, Ўзбекистон, Туркманистон, Херсон областининг суғориладиган ерларини визуал ва асбоблар воситасида кузатдилар ҳамда суратга олдилар. Табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини ўтказиш ҳамда шаҳар қуриш манфаатлари йўлида жанубий Урал, шунингдек жанубий ва жануби-шарқий Қозоғистон районлари фотосуратга олинди.

Бугун космонавтлар Ер табиий ресурсларини тадқиқ этиш ва атроф-муҳитни ўрганиш программасига мувофиқ дастлабки камералар ва спектрометрлар воситасида Помир ва Тянь-Шань тоғ массивларини, марказий Қизилқумдаги халқа тузилишларини, мамлакат Европа қисмининг айрим районларини кузатмоқдалар, съемка қилмоқдалар.

Учишни бошқариш маркази орбитал космик экипажи билан олиб борилган радиоалоқа сеансларининг бирида Владимир Жонибеков ва Виктор Савиних ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивалидаги Совет делегацияси составига киритилганлиги муносабати билан уларни қутлади.

Учиш нормал ўтмоқда. Иккала космонавтнинг соғлиғи ва кайфияти яхши.

XII·МОСКВА·1985

ЁШЛИК, ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

МОСКВАДА ЁШЛАР ВА СТУДЕНТЛАРНИНГ XII ЖАҲОН ФЕСТИВАЛИНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

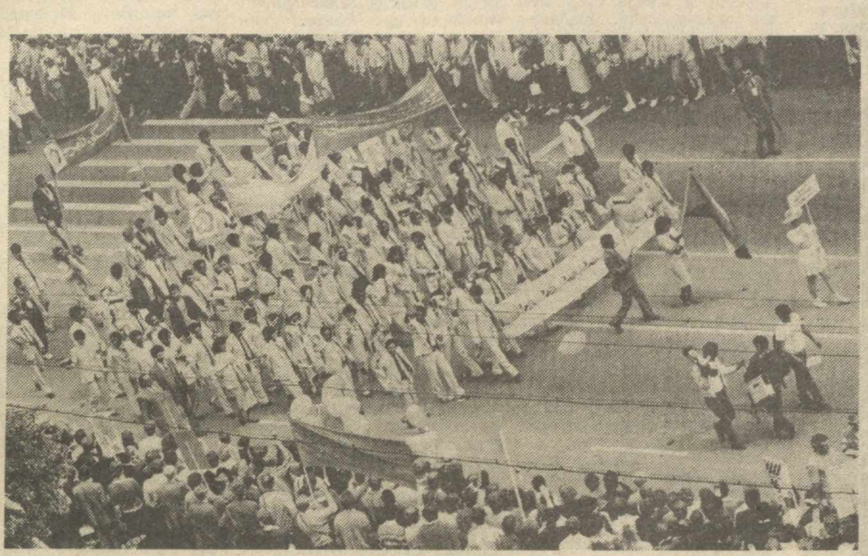

МОСКВА. 1985 ЙИЛ 27 ИЮЛЬ. Ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивали иштирокчиларининг тантанали юриши.

Ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Азиз дўстлар, ҳурматли меҳмонлар!

Сизларнинг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқ пойтахти — Москвада мамлакатимиз халқи номидан табриклайман. Ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивали очилиши билан сизларни қутлайман.

Бундай фестиваллар ҳамиша катта байрам, катта халқаро воқеадир. Бу — барча қитъаларнинг ёш намояндалари, турли дунёқарашларга, миллий анъаналарга мансуб кишилар учрашаётганликлари учун ҳам байрамдир. Улар ҳар бир халқнинг маънавий хазинасида мавжуд бўлган барча энг яхши бойликларни баҳам кўриш учун учрашадилар ва шу тариқа ҳамжиҳатлик ва дўстликка энг қисқа йўлни очадилар. Совет кишилари бу учрашувдан астойдил қувонмоқдалар ва уларнинг қалблари сизлар учун очиқдир.

Бироқ фестиваллар байрамнинг ўзигина эмас, албатта. Ҳаёт проблемалари кекса авлодларга ҳам, ёшларга ҳам баб-баравар дахлдор бўлиб, уларни ғоят қаттиқ тўлқинлантирмоқда. Ёшлар ўзларининг бутун қалб ҳарорати билан социал адолат ва чинакам эркинлик учун ер юзидаги неъматлардан, цивилизация неъматларидан барчанинг баҳраманд бўлиши, зўравонлик ва ирқчилик, ҳуқуқий тенгсизлик ва жабр-зулм, милитаризм ва агрессия инсон билан инсоният ҳаётидан йўқотилиши учун жангга отланмоқдалар.

Эртанги кун дунёси, келгуси аср дунёси — сизларнинг дунёнгиз-ку, ахир, азиз дўстлар. Шу дунёнинг қандай бўлиши эса кўп жиҳатдан сизларнинг бугунги ўй-фикрларингиз ва ишларингиз билан белгиланади.

Сизлар бу ерда, улуғ Ленин Ватанида ёшларимиз инсонпарварлик, тинчлик ва социализмнинг олижаноб идеалларига қанчалик астойдил содиқ эканликларини бевосита ҳис эта оласиз.

Ҳозирги пайтда инсониятнинг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашдан кўра муҳимроқ ва зарурроқ вазифаси йўқ, деган фикрга ҳаммамиз қўшиламиз, деб ўйлайман. Келажак тўғрисидаги ғамхўрлик ҳам, ўтмиш тўғрисидаги хотира ҳам бизнинг зиммамизга шундай мажбурият юкламоқда.

Сизларнинг анжуманингиз гитлерчилар фашизми билан япон милитаризми тор-мор этилганлигининг, энг кўп қон тўкилган ва шафқатсиз уруш — иккинчи жаҳон уруши тугаганлигининг 40 йиллиги нишонланган йилда ўтмоқда. Ана шу урушдан кейин шу қадар кўп кулфат ва ғам-ғусса қолдики, улар мана бир неча авлодларнинг ҳаётида ҳамон сезилиб келмоқда, бу ҳол биздан шундай кулфат такрорланишига йўл қўймасликни қатъий талаб этмоқда.

Халқлар бундан 40 йил муқаддам биринчи атом бомбаси портлашидан дунё ларзага келганлигини ҳам унутмайдилар. Ана шу портлашнинг акс-садоси ҳар бир софдил кишининг виждони ва ақл-идрокини уйғотмоқда. Зотан ҳар бир киши: ядро қуроли ерда ҳам, космосда ҳам энди ҳеч қачон ишга солинмаслиги учун, бу қурол умуман батамом ва абадий йўқ қилиниши учун нималар қилдим, деб ўзига савол бериши, савол бергандан кейин эса бизнинг умумий уйимиз — ер сайёраси учун ўзи бажариши мумкин бўлган ишни қилиши керак.

Буни сизлар ҳам биласизлар, афсуски, уруш ва қуролланиш пойгаси мўмай фойда келтираётган реакцион кучлар ҳали актив ҳаракат қилишни давом эттирмоқдалар. Ана шу кучлар тарихнинг боришини орқага буриб юборишни, ўз ҳукмронлиги ва имтиёзларини сақлаб қолишни, халқларга ўз ҳукмини ўтказишни истайдилар.

Совет Иттифоқига келганда шуни яна бир бор жуда равшан қилиб айтмоқчиманки, урушларсиз ва қуролларсиз дунё, яхши қўшничилик ва ҳалол ҳамкорлик дунёси, халқлар ўртасида дўстлик дунёси социализм идеали сиёсатимизнинг мақсадидир.

Биз қуролланиш пойгасига барҳам беришни ўз олдимизга вазифа қилиб қўймоқдамиз, ядро қуроли проблемасини тубдан ҳал этиш — уни батамом тақиқлаш ва йўқ қилиш учун сўзда эмас, балки амалда курашмоқдамиз.

Биз одамларнинг кучи, ғайрат-шижоати, инсониятнинг баҳоси тобора янги янги вайронгарчилик воситаларини яратишга эмас, балки очарчилик, қашшоқлик, касалликларни тугатишга, равнақ ва тинч ривожланиш мақсадларига йўналтирилиши тарафдоримиз. Биз таҳдид ва зўравонлик сиёсатига, инсон ҳуқуқларини ва аввало, унинг яшаш ҳуқуқи, меҳнат қилиш ҳуқуқи каби муқаддас ҳуқуқлари поймол этилишига қаршимиз, озодликка чиққан ва ривожланаётган мамлакатларни монополияларнинг бойиш манбаига айлантирилишига, улардан ҳарбий базалар ва агрессия майдонлари учун фойдаланилишига қаршимиз. Биз шуни ошкора ва равшан айтмоқдамизки, Совет Иттифоқи озодлик, миллий мустақиллик ва социал адолат учун курашаётган кишилар томонидадир.

Азиз дўстлар! Совет кишилари тинч бунёдкорлик меҳнати билан банддирлар. Биз кўп ютуқларга эришдик, кўп нарсаларни барпо этдик. Лекин ҳали яна ҳам кўпроқ иш қилиш керак бўлади. Совет ёшларининг билак кучи, билимлари иш берадиган жойлар оз эмас. Биз ҳозирги кунда совет ёшлари совет халқининг ишларига қўшаётган ҳиссасини юксак қадрлаймиз. Бизнинг ёшларимиз янги жамият қурилишини давом эттиришдан иборат юксак бурчини бундан буён ҳам шараф билан оқлашларига ишончимиз комил.

Фестивалда қатнашаётган сиз, йигит ва қизлар инсоният баҳорининг, ўз халқларингиз тараққиёти ва орзу-умидининг тимсолидирсиз.

Урушларсиз, зўравонлик ва жабр-зулмсиз инсониятнинг ҳозирги даври ва келажаги учун сабот билан курашаверайлик!

Ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивали халқлар ўртасида бирдамликнинг, тинчлик ва дўстликка содиқликнинг яққол намойиши бўлиб қолсин!

Сизларга муваффақиятлар ва бахт-саодат тилайман!

Лужники, 27 июль

Байрамона безанган, гўё ўзининг кўп асрлик тарихини писанд қилмагандай яшарган Москва узра тинчлик ва дўстлик қўшиқлари янграмоқда. Ҳозир у планета ёшларининг пойтахтига айланган. Ёшларнинг мухтор вакиллари — барча қитъалардаги ёшлар намояндалари ўзларининг тинчликка, бирликка, империализмга қарши бирдамликни мустаҳкамлашга бўлган ҳохиш-иродаларини намойиш этиш учун Москвага тўпландилар.

Бундан қирқ йил муқаддам, Европада эндигина тугаган урушдан фожиали хотира сифатида вайроналардан тутун чиқиб турган бир пайтда бутун Ер юзидаги ёшларнинг вакиллари демократик ёшларнинг жаҳон федерациясига асос солишга ҳамда фестиваль номи билан халқаро учрашувларни мунтазам ўтказиб туришга қарор қилдилар. Кўп ўтмай фестиваль сўзи тилдан тушмайдиган бўлиб қолди. Ўшанда узоқ вақт ажал уруғи сочилган осмон остида ҳаётни бошлаётган авлоднинг овози бугун дунёга жаранглаб эшитилди:

«Биз барча ёшларнинг бирдам эканликларини айтиш учун, ҳалок бўлган ўртоқларимиз хотирасини ҳурматлаш ва ёшларнинг моҳир қўллари, ўткир ақл-заковати ва ташаббуси энди ҳеч қачон урушга хизмат қилмайди, деб қасам ичиш учун тўпланганмиз».

27 июль куни Москвада ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивалининг тантанали очилиши ана шу олижаноб идеалларга содиқлик қасамёдига айланди.

Ҳар хил тусдаги байроқлар миллий кийимларнинг карнавалларга хос хилма-хиллиги, фестиваль рамзи туширилган транспарантлар қуёш нури спекторининг энг ёрқин, энг соф рангларини ўзида акс эттирган. Советлар мамлакати ёшлари шарафига Комсомол номи берилган проспектда фестиваль тантаналарининг муқаддимаси авж олиб кетди.

Майдон узра Кубанинг машҳур таронаси янграйди ва ҳозирги фестивалнинг бекаси — бизнинг Катюшамиз ёшларнинг олдинги учрашуви бўлиб ўтган Озодлик оролидан келган тенгдошидан жаҳон ёшлар анжумани эстафетасини, унинг жонли тимсоли бўлган кабутарни қабул қилиб олади. У миттги тинчлик ракетаси сифатида осмонга кўтарилади, оргидан эса қор каби оппоқ қушлар тўдаси парвоз қилади. Осмонда тобора кичрайиб бораётган жонли булутни минглаб меҳрли кўзлар кузатиб турадилар.

Ёрқин, хилма-хил, кўп миллатли колонна 80 метр кенгликдаги проспектни тўлдириб бормоқда. Ер сайёрасининг ёшлари музика ва қўшиқ садолари остида одим ташлаб бормоқда. Улар тинчлик, бахт-саодат, орзу умидни ифода этувчи ажойиб шаҳар бўйлаб қадам ташламоқдалар. Уларга пешвоз чиқиб, Россия ҳақидаги қўшиқ янграмоқда.

Лужникига борадиган йўл узоқ эмас, атиги уч километр — меҳмонлар Москва фестивалига келиш учун босиб ўтган юзлаб ва минглаб километр йўлнинг сўнгги қисмидир. Бироқ ана шу охирги уч минг метр йўлни босиб ўтиш учун икки ярим соат вақт кетди. Бу фестиваль хроникасида байрамнинг дастлабки соатларидир.

Байрам колоннаси тантанали марш садолари остида В. И. Ленин номли марказий стадионга кириб келади.

Стадионнинг марказий ложасида **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, С. Л. Соколов, Б. Н. Ельцин, Л. Н. Зайков, В. П. Никонов, К. В. Русаков** ўртоқлар бор эди. Тўпланганлар уларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Вьетнам Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ле Зуан, чет эллик бошқа давлат ва сиёсат арбоблари ҳозир бўлишган.

(Давоми учинчи бетда).

М. С. ГОРБАЧЕВ А. КУНЬЯЛ билан учрашди

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев 27 июлда КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган Португалия Компартиясининг Бош секретари Алваро Куньял билан учрашди.

КПСС билан ПКП ўртасидаги муносабатларга хос қардошларча дўстлик ва бирдамлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида иккала партиянинг фаолияти тўғрисида, шунингдек баъзи халқаро масалалар юзасидан ахборот айирбошланди.

М.С. Горбачев КПССнинг совет жамиятини иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш борасидаги тадбирларини, партия XXVII съездига тайёргарлик кўрилаётганлигини А. Куньялга маълум қилди. Кейинги вақтларда партия ва Совет давлати СССРда ривожланган социализмни ҳар томонлама такомиллаштириш, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, социализм мамлакатлари билан алоқаларни кенгайтириш соҳасида ўтказаётган тадбирларнинг кенг программаси баён этилди.

Халқаро масалаларни муҳокама қилиш чоғида Совет Иттифоқининг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, қуролланиш пойгасини тўхтатишга, ушбу масалалар юзасидан Совет-Америка музокаралари ҳамда бошқа музокараларда ўзаро мақбул ва амалий битимларга эришишга қаратилган конкрет қадамлари тўғрисида гапирилди.

Португалия Компартиясининг Бош секретари КПСС ички сиёсат соҳасида кўраётган чора-тадбирлар Португалияда ғоят зўр қизиқиш уйғотаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Ана шу чора-тадбирларнинг рўёбга чиқарилиши социализм ғояларининг жозиба кучини яна ҳам кўпроқ оширади, деб таъкидлади у.

А. Куньял КПССнинг ташаббускор ташқи сиёсатига, Совет Иттифоқининг реалистик таклифларига юксак баҳо берди. Бу таклифлар қуролланиш пойгасини жиловлашга, бутун халқаро вазиятни соғломлаштириш учун қулай шароит яратишга қаратилгандир.

У Португалиядаги сиёсий ва социал-иқтисодий вазият тўғрисида, Португалия коммунистлари 1974 йилги апрель революциясининг ғалабаларини ва демократик тузумни ҳимоя қилиш, мамлакатни эркинлик, демократия, тинчлик ва социал-иқтисодий тараққиёт йўлидан ривожлантириш учун сабот билан олиб бораётган кураш ҳақида ахборот берди. ПКП партия X съезди ўртага қўйган мақсадларга эришиш учун ҳаракат қилиб, ўз сафларини ва кенг меҳнаткашлар оммаси билан алоқаларини мустаҳкамламоқда.

М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитети номидан Португалия Компартияси билан қардошларча бирдамлик изҳор қилди ҳамда Португалия коммунистларининг ўз халқи ва ватани манфаатлари йўлидаги курашида уларга муваффақиятлар тилади.

М. С. Горбачев билан А. Куньял дунёда кескинлик сақланиб қолаётганлигига АҚШ ва НАТО империалистик доираларининг хатарли ҳаракатлари, улар авж олдираётган қуролланиш пойгаси, биринчи навбатда ядро қуроллари билан қуролланиш пойгаси, Америка маъмуриятининг космосни ҳарбийлаштириш режалари сабаб бўлаётганлиги тўғрисида КПСС ва ПКПнинг якдил фикрини изҳор этдилар.

Шу муносабат билан ҳозир милитаризм ва зўравонлик кучларига қаршилик кўрсатиш учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун барча тинчликсевар кучларнинг активлигини ва баҳамжиҳат ҳаракатини ривожлантириш ҳар қачонгидан кўра муҳим эканлиги таъкидланди.

Суҳбат давомида КПСС ва ПКП, СССР билан Португалия ўртасида тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли асосда яхши муносабатларни ривожлантиришда кўмаклашишга тайёр эканликлари тасдиқланди.

Фикрлашувлар муҳокама этилган барча масалалар юзасидан КПСС билан ПКП қарашлари бирлигини тасдиқлади. Ҳар иккала томон марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг синалган принципларига амал қилиб, совет Иттифоқи ва Португалия халқларининг манфаатлари, тинчлик, демократик ва социализм иши манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ҳар иккала партиянинг дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга интилаётганлиги изҳор қилинди.

(ТАСС).

МАДАНИЯТ ВА СПОРТ МАСКАНЛАРИГА— ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

27 июль куни Тошкентда республика партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, халқ депутатлари область, шаҳар, район Советлари ижроия комитетларининг раислари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, совет ва касаба союз ходимлари, матбуот, радио ва телевидение вакиллари иштирок этдилар.

«КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан партия, совет, жамоат ташкилотлари, министрликлар, идораларнинг вазифалари ҳақида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Докладни муҳокама этишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари М. К. Оролбоев, Андижон область ижроия комитетининг раиси Ж. Ҳ. Ҳасанов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари А. В. Гончарова, Қашқадарё область Шаҳрисабз районидаги С. Муродов номли мактаб директори У. Хушвақтова, Наманган область Косонсой район партия комитетининг биринчи секретари С. Каримов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири В. Н. Костецкий, Навоий шаҳридаги «Фарҳод» маданият саройининг директори Л. П. Казаченко, Ўзбекистон ССР спорт комитетининг раиси М. И. Иброҳимов, Ўзбекистон ССР маданият министри З. Р. Раҳимбобоева, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Ў. Р. Умарбеков, Фарғона шаҳридаги «Нефтяник» спорт комплексининг директори В. В. Белоногов иштирок этдилар.

Партия активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Е. А. Айтмуротов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. К. Михайлов, О. У. Салимов, Ҳ. А. Шоғазатов, Т. А. Алимов, У. У. Умаров, В. А. Хайдуров қатнашдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «КЛУБ МУАССАСАЛАРИ ВА СПОРТ ИНШООТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН ПАРТИЯ, СОВЕТ, ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ, МИНИСТРЛИКЛАР, ИДОРАЛАРНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА

Ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ доклади

Ўртоқлар!

Халқимизнинг бутун кўп қиррали бунёдкорлик турмуши КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш муддаоси билан суғорилган. Совет тузумининг ажойиб фазилати — меҳнаткашларнинг чуқур коммунистик онглилиги партия режаларини амалга ошириш йўлидаги курашда ёрқин ифодасини топмоқда. Меҳнаткашлар партиянинг ленинча сиёсий йўлини, унинг етилган социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этишга новаторларча ёндашувини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Мамлакатни ривожлантиришни жадаллаштириш соҳасида халқ олдида турган вазифалар КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва июль Пленумларининг қарорларида ниҳоятда равшан ва аниқ белгилаб берилган.

Гап янги сифат ўсиши ривожланишнинг интенсив йўлига ўтиш, стратегик муҳим йўналишларда илдам олға бориш, экономикани структура жиҳатидан қайта қуриш, меҳнатни бошқариш, ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг самарали формаларидан фойдаланиш, социал проблемаларни тўлароқ ҳал этиш тўғрисида бормоқда, — деб таъкидлади КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев.

(Давоми иккинчи бетда).

МАДАНИЯТ ВА СПОРТ МАСКАНЛАРИГА — ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

Ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ доклади

(Боши биринчи бетда).

Интенсив ривожланиш йўлига ўтиш ишлаб чиқаришгагина эмас, шу билан бирга, маориф, фан, маданиятга, одамларнинг турмушига ҳам дахлдордир. Ҳозирги шароитда инсон омилининг аҳамияти анча ошмоқда. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ходимнинг шахсий фазилатларига, унинг профессионал малакасига, онги ва хулқ-атворига ҳар қачонгидан кўра кўпроқ боғлиқ бўлиб қолмоқда. Социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш — бу пировард натижада шахсни камол топтириш, ишлаб чиқаришнинг соҳиби ва гражданин сифатида ҳар бир меҳнаткашнинг ташаббускорлигини ривожлантириш учун имкониятларни кенгайтириш тўғрисидаги масаладир. Олдимизда қанчалик мураккаб, кенг миқёсли вазифалар турган сайин халқ оммасининг жонли ижодкорлиги роли, уларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги, ғоявий эътиқоди шунчалик кўпроқ ортиб бориши лозим.

Партия социалистик турмуш тарзини такомиллаштиришга, кишиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга, уларнинг ортиб бораётган маънавий эҳтиёжларини қондиришга катта эътибор бермоқда. Меҳнаткашларнинг бошқаришдаги иштироки муттасил кенгайиб бораётганлиги, меҳнат қилиш гарантияланган ҳуқуқи ва меҳнатни рағбатлантириш, шахснинг қадр-қиммати ва ҳуқуқларини ҳурмат қилиш, маданият бойликларидан кенг баҳраманд бўлиш — буларнинг ҳаммаси турмуш тарзимизнинг бетакрор афзалликлари, ёрқин қирраларидир. Сиёсий барқарорликнинг, социал оптимизмнинг, келажакка комил ишончнинг ғоят муҳим манбаи мана шулардадир.

Инсонни активлаштиришда идеология иши алоҳида ўрин тутади. Социал жараёнларнинг жўшқинлиги, ўртага қўйилган вазифаларнинг миқёси барча ижодий кучларни сафарбар этишни, тарбиявий ишни план ва система асосида олиб боришни, унинг практика билан алоқасини кучайтиришни, шу ишнинг сифати ва самарасини оширишни талаб этади.

Идеология ишларини жамият тараққиётининг янги босқичи талабларига, меҳнаткашларнинг маълумот ва маданият даражаси талаб-эҳтиёжлари ошганлигига мувофиқ ҳолда, халқаро майдондаги ғоявий кураш кескин кучайганлигини ҳисобга олиб юритиш керак — партия Марказий Комитети ҳозирги шароитда тарбиявий иш самарадорлигини ошириш вазифасини шундай қилиб қўймоқда.

Партия Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори шахсни уйғун камол топтиришни таъминлаш, меҳнаткашларнинг қобилият ва истеъдодларини ривожлантириш ҳақида КПСС қилаётган ғамхўрликнинг янги ифодаси бўлди. Ғоят катта аҳамиятга молик бўлган бу ҳужжат мамлакатда маданий-маърифий ва физкультура-соғломлаштириш ишларини янада ривожлантиришда принципиал янги босқични бошлаб берди. Бу ҳужжат партия ташкилотларини ҳар томонлама асосланган ва узоқ вақтга мўлжалланган ҳаракат программаси билан қуроллантиради.

КПСС Марказий Комитетининг қарори Ўзбекистон учун, айниқса, муҳим аҳамиятга эга. Чунки бизда аҳолининг анчагина процентини 30 ёшгача бўлган кишилар ташкил этади.

Партия социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, жамият ҳаётининг барча жиҳатларини такомиллаштириш учун курашни одамларнинг ижтимоий онгини ҳар томонлама ошириш, уларни ғоявий-сиёсий ва ахлоқий жиҳатдан чиниқтириш билан тобора маҳкам боғлаб олиб бормоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мана шу йўл-йўриқларга амал қилиб, идеология ишининг аҳволи учун партия комитетларига талабчанликни кучайтирмоқда. Партия ташкилотлари, давлат, совет ва хўжалик органлари фаолиятида ишга реалистик ижодий ёндашиш, камчиликларга муросасизлик тобора мустаҳкам қарор топмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини, салбий ҳодисаларга қарши муросасиз кескин кураш, ҳамма жойда тартиб, уюшқоқлик, интизомни қарор топтириш соҳасидаги принципиал йўлни меҳнаткашлар якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Республикада барча соҳаларни партия ишига садоқатли, ҳалол кишилар билан мустаҳкамлаш борасида катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Жамиятимизга зид ҳодисаларга, айниқса, мансабини суиистеъмол этиб, жиноятлар қилишга қарши изчил кураш олиб борилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш юзасидан бир қанча жиддий тадбирларни амалга оширди, идеология ишининг кўпгина участкаларида кадрларни ўзгартирди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини пропаганда қилиш ва амалга оширишда, жамоатчилик онгини қайта йўналтиришда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг роли оширилмоқда. Республика матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш ходимларини хабардор қилиб туриш системаси ишлаб чиқилди ва уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси маъқуллади, республика, область ва район миқёсида матбуот конференциялари ўтказиб туриш муддатлари ва формалари белгиланди.

Оммани, айниқса, ёшларни тарбиялашни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурида илғор анъаналар, урф-одат ва расм-русумларни пропаганда қилиш, жорий этиш ва ривожлантириш асосида совет турмуш тарзини такомиллаштириш билан шуғулланадиган республика кенгаши тузилди. Худди шундай кенгашлар барча область, шаҳар, район партия комитетлари ҳузурида, бошланғич партия ташкилотларида, министрликлар ва идораларда ҳам тузилмоқда. Омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини янада ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, коммунизм қурувчисининг ахлоқ нормалари ва принципларини ҳар бир кишида шакллантириш юзасидан партия олиб бораётган йўл уларнинг фаолиятига асос қилиб олинади.

Хуллас, партиянинг баландпарвоз сўзлар эмас, балки амалий ишлар қилиш керак, деган талаби республика партия ташкилотларининг ҳаёти ва ишига мустаҳкам кириб бормоқда. Бу нарса ишлаб чиқаришни ривожлантириш кўрсаткичларини яхшилашга дуруст таъсир кўрсатмоқда. Меҳнат коллективларини иш маромини оширишга, мавжуд резервлардан тўлароқ фойдаланишга сафарбар этмоқда. Шу йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантириш якунлари шундан далолат бериб турибди.

Саноат корхоналари олти ойлик планни муддатидан илгари, 27 июнда бажардилар. Белгиланган топшириққа қўшимча равишда 48 миллион сўмлик кўп маҳсулот реализация қилинди. Шуниси қувончлики, индустриямиз биринчи марта йил бошидан бошлаб ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатларини йиллик планда белгиланганидан оширишга эришди. Ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилга нисбатан 7,4 процент ўсди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари йиллик топшириқдаги 3,4 процент ўрнига 4,8 процент ошди. Шу омил ҳисобига саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши 68 процентга етди.

Қурувчилар яна ҳам яхшироқ ишлайдиган бўлдилар. Янги Қўқон химия заводи ва Тошкент шоли оқлаш заводида, Бухоро тўқимачилик комбинатининг Ҳазораспдаги филиалида қурилишлар битказилиб, улар маҳсулот бера бошлади. Ҳаммаси бўлиб 1,4 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга туширилди, 1,3 миллион квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди.

Агросаноат комплексида ҳам ижобий ўзгаришлар юз беряпти. Пахтакорларнинг меҳнатига топширилган хом ашёнинг миқдоригагина қараб эмас, балки пировард маҳсулот ишлаб чиқариш ва унинг сифатига қараб ҳақ тўлаш ўзини тўла оқлади. Ўтган йилги ҳосилдан ундан аввалги мавсумдагига қараганда 100 минг тонна кўп тола олинади.

Пиллачилар социалистик мажбуриятларини ошириб бажаришди. Улар 32 минг тонна пилла топширишди. Беш йиллик бошидан буён эса қўшимча равишда 15 минг тоннадан кўпроқ пилла тайёрлашди.

Каноп, сабзавот, мева ва резавор мева харид қилиш план топшириқлари белгиланган даражада давом этмоқда.

Халқ хўжалигида фойда олиш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 18 процент, ёки 140 миллион сўм кўпайганлигини ҳам ижобий ҳол сифатида қайд этиш керак.

Экономиканинг ривожланганлиги, унинг имкониятларидан яна ҳам тўлиқ фойдаланилаётганлиги меҳнаткашларнинг моддий ва маданий даражасини янада ошириш учун шарт-шароитлар яратмоқда. Уларнинг меҳнат ва турмушини ташкил этиш яхшиланмоқда, шаҳар билан қишлоқдаги яшаш шароитлари бир-бирига яқинлашмоқда.

Одамларнинг бўш вақтини ташкил этиш, маънавий камол топиши ва жисмоний чиниқишини йўлга қўйишда кўп ишлар қилиняпти. Бугунги кунда республикада 4 мингтадан кўп клуб, маданият уйлари ва саройлари, 90 та парк, 180 та стадион, 5 мингтадан зиёд спорт зали ва отиш тири, 200 га яқин сузиш бассейни, 30 мингта яқин спорт майдончаси мавжуд.

Кўпгина саноат корхоналари, колхозлар, совхозлар ўқув юртлари маданий-оммавий ва спорт ишларининг яхшигина базасига эга. Маданият ва спортни ривожлантиришга масъулият билан қаралаётган жойларда клуб муассасалари ва спорт иншоотлари амалда, меҳнаткашларнинг оммавий ҳордиқ чиқариш ва маданий дам олиш марказларига айланмоқда.

Маданий-оқартув ишларини такомиллаштириш тўғрисидаги масала партия ташкилотларининг ҳамиша диққат марказида турган корхоналар ва хўжаликлар оз эмас. Масалан, уларнинг ташаббуси билан «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Қўқон суперфосфат заводи, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг маданият саройлари ва клубларида мунтазам равишда меҳнат, маданият ва турмуш эстафеталари, мусобақадош бригадаларнинг учрашувлари, ғолибларнинг меҳнат рапортларига бағишланган кечалар, лекция ва докладлар ўтказилиб турилади. Ихтирочилар ва рационализаторлар илмий-техника жамияти ташкилотлари билан ҳамкорликда фан ва техника кунлари, касб маҳорати конкурслари ўтказиляпти. Маданий-оқартув муассасалари фаолияти меҳнат коллективларининг ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш билан тобора маҳкам боғлаб олиб борилаётганлиги жуда муҳимдир. Масалан, «Савай» совхозида маданият одамларнинг қобилиятини ривожлантириш, коллективда соғлом ахлоқий муҳитни шакллантириш омили бўлиб қолмоқда. Бу эса меҳнат самарадорлигини оширишга, хўжалик планларини муттасил бажаришга, унинг экономикасини мустаҳкамлашга талай даражада кўмаклашмоқда. Совхоз ҳар йили 20 минг тоннадан кўпроқ пахта, 430 тонна гўшт, 2700 тонна сут, 3 минг тонна дон, шунингдек бошқа кўплаб дала ва ферма маҳсулотларини етказиб бермоқда.

Бизда бундай хўжаликлар оз эмас.

Республикада жисмоний чиниқиб, меҳнат ва жамоат активлигини ошириш учун кишиларнинг имкониятлари кенгайиб бормоқда. Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг «Сплав» спорт клубида тўлақонли ва қизиқарли ҳаёт жўш урмоқда. Клубнинг енгил атлетика йўлкалари бўлган стадиони, суви иситиладиган бассейни, теннис кортлари, оғир атлетика, ҳар турли ўйинлар, бокс, волейбол, баскетбол, городки машғулотлари олиб бориш учун спорт залидан иборат иншоотларида одамлар ҳамиша гавжум бўлади. «Цехнинг энг яхши спортчиси» номини олиш учун ўтказилаётган мусобақа, «Бутун оиламиз билан стартга чиқамиз», «Бутун бригада аъзолари билан — стадионга!» шиори остида ўтказиладиган мусобақалар жуда оммалашиб кетди.

Комбинатда «Саломатлик» комплекс программаси амалга оширилмоқда. Бу программа соғломлаштириш ва оммавий физкультура ишларининг, диагностика ва даволашнинг турли формаларини жорий этишни кўзда тутади. Цехларда ишлаб чиқариш гимнастикаси ўтказиб турилади, даволаш-соғломлаштириш бўлимлари ташкил этилган, спорт тренажёрлари, ҳаммомлар бор. Буларнинг ҳаммаси ишчи ва хизматчиларга бўш вақтларида жисмоний тарбия билан шуғулланиш ва чиниқиш имконини бермоқда. Натижада касалланиш, кадрлар қўнимсизлиги йил сайин камаймоқда, меҳнат интизоми мустаҳкамланмоқда; оқибат натижада булар ишлаб чиқариш кўрсаткичларига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Кўпгина шаҳарлар ва районларимизда ажойиб маданият ўчоқлари, замонавий спорт иншоотлари барпо қилинган. Уларда ҳар қандай миқёсдаги мусобақа, оммавий байрамлар, концерт ва фестивалларни муваффақиятли ўтказиш мумкин. Ҳар куни уларда республика аҳолисининг учдан бир қисми — 6 миллион киши бадиий ижодкорлик ва спортнинг турли хиллари билан шуғуллана олади.

Аммо биз коммунистик қурилишда маданият ва спортнинг мавжуд моддий базасидан, бўш вақтни ташкил этиш, ижодий қобилиятларни ривожлантириш ҳамда жисмоний чиниқтириш имкониятларидан қониқарсиз фойдаланяпмиз. Партия, совет органларининг, касаба союз, комсомол, спорт ташкилотларининг, министрликлар, идоралар ва муассасалар раҳбарларининг бу соҳадаги ишини танқидий нуқтаи назардан баҳолаб, уни қайта қуриш лозим.

Маданият ва спорт муассасаларининг иш савияси меҳнаткашларнинг тез ўсиб бораётган маънавий эҳтиёжларидан ҳали жиддий орқада қолаётганлиги сабабли шундай қилишга тўғри келмоқда. Маданият органлари, спорт комитетлари ва жамиятлари, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ходимлари одатда одамларнинг маданий эҳтиёжларини мунтазам ўрганмайдилар, бу эҳтиёжларни амалга ошириш юзасидан собитқадам иш олиб бормаяптилар. Кўпгина маданият ва спорт муассасалари асосан томоша кўрсатиш тадбирлари билан банд бўлиб, ижодий коллективлар, ижрочилик маҳорати кўриги, кўргазмалар, фестиваллар, мунозаралар ва бошқа шунга ўхшаш иш формаларидан аҳён-аҳёнда фойдаланадилар. Маданий-оқартув ва спорт иншоотларининг иш билан қай даражада бандлигини яхши контрол қилмайдилар.

Ижодий союзлар, кўнгилли спорт жамиятлари, ДОСААФ бу муҳим ишда ўз вазифаларини белгилаб олишмаган.

Самарқанд областида (область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Нормуродов, область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Н. Иброҳимов) клублар ва маданият уйларининг томоша заллари одамлар билан ўрта ҳисобда 30 процент тўлаётган бир пайтда жиддий ғоявий-тарбиявий иш олиб бориш ҳақида қандай гап бўлиши мумкин?

Андижон областининг (область партия комитетининг секретари ўртоқ М. Муҳиддинов, область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ М. Тожихалилова) Андижон, Москва, Балиқчи, Қўрғонтепа, Хўжаобод районларидаги маданият уйлари ва клублари шанба ва якшанба кунлари дам олиб, қолган кунлари эрталаб соат тўққиздан олтигача қадар ишлаб, бунинг устига иш кунларида ҳам уларнинг эшигида қулф осилиб ётганида бу муассасаларнинг иш режими кимларнинг манфаатини кўзлаб белгиланганини тушунолмай хунобинг ошади. Балки бундай иш тартиби мазкур муассасалар ходимлари учун қулайдир, лекин меҳнаткашларга асло тўғри келмайди.

Кўпгина спорт иншоотлари ўз ҳолига ташлаб қўйилганидан ҳамиша бўм-бўш ётади. Умуман республикада улардан фойдаланиш коэффициенти 25—30 процентни ташкил этади. Наманган шаҳридаги (область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. М. Аҳмедова) Ленин комсомоли номли ва «Спартак» стадионлари, Гулистон шаҳридаги (область партия комитетининг секретари ўртоқ С. Давлатова) стадионлар, Хоразм (область партия комитетининг секретари ўртоқ Р. Худойберганова), Жиззах (область партия комитетининг секретари ўртоқ Н. Ф. Зинченко) ва Сурхондарё (область партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Менглиев) областларининг қатор спорт базаларида бу рақам атиги 10—15 процентни ташкил этади.

Ёки бўлмаса Тошкент шаҳридаги спорт базаларини олиб кўрайлик. Уларнинг кўпчилиги республика терма командалари учунгина эмас, балки мамлакат терма командаларининг олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўриш маркази бўлиб, катта халқаро ва Бутуниттифоқ турнирлари ва чемпионатлари ўтказиладиган жойга айланган. Шу билан бирга ҳамиша бўм-бўш туриб, айниқса, аҳоли яшайдиган жойларда қаровсиз ҳолга келиб қолган спорт иншоотлари оз эмас. Ҳозир, ёз пайтида бассейнлар болалар ва ўсмирларнинг, микрорайонлар аҳолисининг дам оладиган маркази бўлиши керак. Афсуски, уларнинг тенг ярми ишламаяпти. Киров, Фрунзе, Чилонзор, Акмал Икромов районларидаги бир қанча бассейнлар эса ахлатхонага айлантириб юборилган. Тошкент шаҳар партия комитети, (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ А. Гончарова) ҳамда шаҳар ижроия комитети (шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ В. Оловуддинова) шундай аҳвол билан келишувчилик қилиши мумкинми, ахир?!

Спорт иншоотларидан фойдаланишда тор маҳкамачилик нуқтаи назаридан ёндашишга қарши кескин кураш олиб боришимиз керак. «Динамо» спорт жамияти Ўзбекистон Советининг Тошкентда ажойиб базаси бор. Бу ерда стадион, бир қанча спорт заллари, теннис стадиони, отиш тири мавжуд. Аммо жамият раҳбарлари меҳнат ва ўқув коллективларининг вакиллари билан, шу яқин атрофда яшовчи кўпдан кўп аҳоли билан оммавий физкультура-соғломлаштириш ишлари олиб боришни хоҳламаслиги оқибатида кундуз кунлари бу иншоотлар кўпинча ҳувуллаб ётади.

Министрликлар, идоралар, корхоналар ва муассасалар, касаба союз ташкилотлари, спорт жамиятлари раҳбарлари ҳар бир спорт иншооти халқнинг пулига қурилганини ва улар халққа хизмат қилиши кераклигини ниҳоят тушуниб олишлари керак. Партия ва совет органлари барча спорт иншоотларини мумкин қадар кўпроқ банд қилишни таъминлашлари, улар мактаб ўқувчилари, ҳунар-техника билим юртлари талабалари учун бепул, олий ўқув юртларининг студентлари учун эса белгиланган ижара ҳақининг ярмини тўлаш шарти билан бериб қўйилишини кузатишлари зарур.

Кўпгина областларда бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари камайиб кетаётганлиги жиддий ташвиш туғдирмоқда. Техника ижодкорлигини ривожлантиришга келсак, бу иш баъзи жойлардагина йўлга қўйилган.

КПСС Марказий Комитетининг қарори асосида маданий-оқартув ва оммавий физкультура ишларини тубдан қайта қуриш — бизнинг биринчи даражали, энг муҳим вазифамиздир. Маданият ва спортнинг ҳар бир муассасаси амалда ғоявий-тарбиявий иш олиб бориш, социалистик турмуш тарзини қарор топтиришда партия ташкилотларининг таянч маркази бўлишига интилишимиз лозим.

Бўш вақтни уюштириш соҳасидаги бутун фаолиятимиз конкрет инсонга бўйсундирилиши, унинг ўсиб бораётган қизиқишларини ҳисобга олиши керак. Бу иш формасини бир қолипга солмасдан, турли категория ва ёшдаги аҳолининг эҳтиёж ҳамда истакларини ҳисобга олиб, ижодий равишда танлаш керак.

Саройларимиз, клубларимиз халқ университетлари, ҳаваскорлик бирлашмалари, кино ва фотостудиялар, ҳаваскорлик театрлари ва шунга ўхшаш бошқа жамоат ташкилотлари тармоғини кенгайтириш ва активлаштириш имкониятига эга. Сиёсий мунозаралар, ижодий ходимлар билан учрашувлар, лекциялар, халқ сайллари, театрлаштирилган томошалар ҳар бир маданият муассасаси фаолиятидан мустаҳкам ўрин олиши лозим.

Мазмунан бой, ёрқин, ранг-баранг тадбирлар социал-иқтисодий ривожланиш масалаларини ҳал этишда одамларнинг меҳнат ва ижтимоий активлигини оширишга кўмаклашиши керак. Шу мақсадда маданий-оқартув ишининг республика, область, шаҳар, район, меҳнат коллективининг ҳаёти билан алоқасини мустаҳкамлаш керак. Маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари корхоналар, колхозлар, совхозлар меҳнаткашларининг юмушларини, улар ютуқларини, камчиликларини, ҳал этилмаган проблемаларни яхши билишлари ва ўз ишларида буни ҳисобга олишлари керак.

Техника тараққиёти, ишлаб чиқаришни реконструкция қилиш, маҳсулот сифатини ошириш йўллари, тежамкорлик режимини кучайтириш, планлаштириш, бошқариш, бутун хўжалик механизмини такомиллаштириш масалаларини тушунтириб беришга алоҳида эътибор бериш зарур. Илмий-техника ахборотини ёйишни, илғор тажрибани пропаганда қилишни жиддий яхшилаш лозим.

Маданият муассасаларининг ўтмиш сарқитларига, ичкиликбозлик, безорилик, беҳаёлик сингари социалистик турмуш нормаларини бузиш ҳолларига қарши қаратилган, меҳнаткашларни ахлоқий тарбиялаш, жамоатчилик фикрини шакллантириш соҳасидаги фаолиятини муттасил такомиллаштириш талаб этилади.

Биз ҳар бир клуб, маданият саройи ҳузурида лекторийлар ва саломатлик, турмуш, ахлоқий тарбия, ҳуқуқ билимлари халқ университетлари очишимиз ҳамда корхоналарнинг ётоқхоналарида, қизил бурчакларида уларнинг филиалларини очишни кўзда тутишимиз керак.

Маълумки, ҳозир ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш кескин кучайтириб юборилди. КПСС Марказий Комитети кўзда тутган тадбирларнинг амалга оширилиши ҳозироқ дастлабки самараларни бермоқда. Июнь ойининг ўзидагина алкоголли ичимликлар сотиш бизда ўтган йилнинг июнь ойига нисбатан 65 миллион сўмлик ёки қарийб 56 процент камайди.

Ичкиликбозликка қарши курашга оммавий, ҳужумкор тус бериш керак. Бунда маданий-оқартув ва физкультура-соғломлаштириш ишларининг барча воситаларидан фойдаланиш, шу мавзуда лекция ва суҳбатлар, медицина ходимлари, юристлар билан учрашувлар уюштириш, ҳушёрлар клубини ташкил қилиш, спиртли ичимликларсиз байрам ва маросимлар ўтказиш керак.

Диний сарқитларга барҳам бериш — маданият ўчоқлари ишининг муҳим йўналишидир. Маданият муассасалари мунтазам равишда атеистик пропаганда олиб боришлари, динга ишонувчилар ўртасида олиб бориладиган ишларни ҳар томонлама кучайтиришлари, бутун аҳолида, айниқса, ёш авлодда атеистик эътиқодни шакллантиришлари керак.

Маданий-оқартув муассасалари ишида интернационал тарбия масалалари алоҳида ўрин олиши керак. Халқларнинг ленинча дўстлиги миллатлараро муносабатларнинг қонуни, жамиятимиз тараққиётини ҳаракатга келтирувчи кучдир.

Рус тилини ўрганиш интернационал тарбиянинг энг муҳим, ғоят таъсирчан омилидир. Рус тили рус халқинингина эмас, балки мамлакатдаги барча бошқа халқларнинг ҳаёти, маданияти билан алоқада бўлишнинг қудратли воситасига айланди. Рус тилини ўрганиш миллатларнинг гуллаб-яшнашига ва ўзаро яқинлашувига кўмаклашади.

Республикада аҳолини интернационал ва ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда бой тажриба тўпланди. Совет халқи фашизм устидан қозонган Ғалабасининг 40 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик даврида, айниқса, кўп иш қилинди. Мавжуд тажрибадан бундан кейин ҳам, айниқса, ёшлар, ўсмирлар билан иш олиб боришда кенг фойдаланиш керак. Ҳолбуки бу ишда расмиятчилик ва кампаниячилик бизда ҳали оз эмас.

Умумсовет анъаналарини пропаганда қилиш, совет халқига мансубликдан фахрланиш туйғусини шакллантириш ҳамда социализм ғалабаларини ҳимоя қилишга шай бўлиб туриш ёшларни интернационал, ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг асосий ўзаги бўлиши керак. Ўзбекистон ДОСААФ Марказий Комитети (ўртоқ А. М. Хожибоев), Маданият министрлиги (ўртоқ З. Р. Раҳимбобоева), Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети (ўртоқ Н. М. Маҳмудова), комсомол Марказий Комитети (ўртоқ Б. А. Алламуродов), Спорт комитети (ўртоқ М. И. Иброҳимов), Маориф министрлиги (ўртоқ О. С. Аббосова), республика ҳарбий комиссариати (ўртоқ Ў. Р. Мўминов) Туркистон ҳарбий округи штаби билан биргаликда ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашни яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқишлари зарур. Яқин вақт ичида шаҳар ва районларда ёш учувчилар, парашютчилар, десантчилар, чегарачилар, денгизчиларнинг клубларини, мудофаа спорт лагерларини ташкил этиш керак.

Партиямиз меҳнаткашларни эстетик руҳда тарбиялаш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилмоқда. Маданият ва спорт муассасалари бу ишда ғоят муҳим роль ўйнашлари керак, албатта.

Витриналар, стендлар, ҳурмат тахталари ташкил этишга, уларни яхши ўйлаб, бадиий-сиёсий безаш ёшларни ахлоқий ва эстетик тарбиялашда муҳим роль ўйнайди. Афсуски, бу ишда ҳам камчиликларимиз оз эмас. Андижон, Жиззах, Қашқадарё, Сирдарё областлари, Қорақалпоғистон АССРдаги клублар, парклар, кутубхоналар, стадионларда кўргазмали агитация ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Улар эскириб кетган фотосуратлар ва плакатлар билан тўлдириб юборилган.

Маданий-оқартув муассасасалари, вокал-чолғу ансамбллари репертуарининг ғоявий-бадиий жиҳати партия органлари, Маданият министрлиги, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг алоҳида назорати остида бўлиши лозим. Текшириш шуни кўрсатдики, уларнинг репертуарида чет элларнинг дидсиз музикаси кўп ўрин олган.

Партия, касаба союз, комсомол комитетлари, маданият органлари эстрада коллективлари ва дискотекаларнинг фаолиятини диққат билан ўрганиб чиқишлари, қисқа вақт ичида бу ерда тўла тартиб ўрнатишлари керак.

Ҳаваскор авторлар билан ишлашни ҳам яхшилаш, улар учун консультация пунктлари тузиш, уларни маданият саройлари ва уйлари ҳузуридаги ҳаваскорлик қўшиқ ва музика клубларига бирлаштириш керак. Одамларнинг қизиқишларига қараб тузилган ҳаваскорлик бирлашмаларининг иш мазмунига назоратни кучайтириш, репертуарни шакллантиришда халқ чолғу ва вокал-чолғу асбоблари ансамблларига, юксак ғоявий-бадиий программа тузишда дискотекаларга мунтазам ёрдам кўрсатиш лозим.

Партия комитетлари, Ўзбекистон ССР Кинематография Давлат комитети (ўртоқ А. О. Тўраев) репертуар планларини муттасил таҳлил этиб туришлари, маданият саройлари ва уйларини, клубларни киноустановкалар билан, совет киносининг энг яхши асарлари билан таъминлашлари зарур.

Кейинги пайтда маданий-спорт комплекслари кенг ривож топди. Улар иш олиб бораётган жойларда аҳолининг бўш вақтини уюштириш даражаси анча ошмоқда, меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишнинг кўпгина проблемалари турли идоралар билан биргаликда ҳал этилмоқда, маданият ва спортнинг моддий базасидан анча самарали фойдаланиляпти.

Тошкентдаги Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Старт» маданий-спорт комплекси эшиги барча хоҳловчилар учун ҳамиша очиқ туради. Яхши жиҳозланган спорт иншоотлари, маданият саройи, «Москва» кинотеатри, китоб магазини, оталиқдаги мактабларнинг спорт майдончалари дам олиш кунлари авиасозлар ва уларнинг оила аъзолари, яқин атрофдаги микрорайонларнинг аҳолиси билан гавжум бўлади. Бу ерда спорт байрамлари ҳамда «Саломатлик» спартакиадалари ўтказилиб туради, бадиий ҳаваскорлик коллективлари стадионда концерт қўйиб беришади, китоб савдоси йўлга қўйилган, тематик кинофильмлар намойиш қилинади. Маданий-спорт комплекси бўш вақтни қизиқарли ва фойдали ўтказиш, шахсни уйғун камол топтириш мақсадида мавжуд маданий-оқартув муассасалари ва спорт иншоотларидан самарали фойдаланиш учун аҳолига янги имкониятлар очиб берди.

Кўриб турибсизки, маданий-спорт комплексларининг фойдаси бениҳоят катта. Шундай экан, нега энди бир қанча шаҳарлар ва районларда бундай комплексларни бунёд этишни пайсалга солаётганликларига тушунолмаяпмиз. Партия комитетлари, Маданият министрлиги, Спорт комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, комсомол Марказий Комитети, министрлик ва идоралар барча шаҳар ва районларда маданият-спорт комплексларини ташкил этишни 1987 йилгача ниҳоясига етказишлари керак. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети (ўртоқ С. У. Султонова) бу масала хусусидаги ўз қарорининг бажарилишини қаттиқ контрол қилиши, маҳаллий Советлар ижроия комитетлари ҳисоботларини мунтазам эшитиб туриши керак.

Маданият ва истироҳат боғлари оқилона ва фойдали дам олишнинг катта имкониятларига эга. Аҳоли бўш вақтларида Тошкентдаги Тельман номли, Андижон ва Намангандаги марказий боғларда бўлишни хуш кўради. Лекин бизда қаровсиз парклар ҳали кўп. Ленин комсомоли номли парк республика пойтахтининг энг гавжум жойидадир. Шаҳар комсомоллари ва ёшлари бунёд этган бу парк узоқ йиллар мобайнида тошкентликларнинг ҳордиқ чиқарадиган севимли жойи бўлиб келди. Ҳозир эса минглаб келувчиларга битта душхонали ифлос пляж, моторли қайиқларда сайр қилиш ҳамда болалар темир йўли таклиф қилинади. Ёзги театр, спорт майдончалари, катта зал, техника ижодкорлиги биноси ҳувуллаб ётибди. Шаҳарнинг Октябрь районидаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғининг ҳам аҳволи яхши эмас.

Корхоналарнинг шаҳар чеккаларидаги дам олиш зоналаридан бўш вақтни ташкил этишда янада самарали фойдаланишни актив йўлга қўйиш лозим. Дам олиш зоналари одамлар табиат қўйнида шунчаки бўладиган жой эмас, балки соғломлаштириш спорти билан шуғулланадиган, ГТО комплекси нормативларини топширадиган жой ҳам бўлсин. Шундай манзилгоҳларда спорт майдончалари ва иншоотлари, очиқ бассейнлар, пляжли ҳовузлар бўлишини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш керак. Ҳордиқ чиқариш жойлари билан аҳоли кварталлари ўртасида қулай транспорт қатнови йўлга қўйилган бўлиши керак. Бу жойлар амалда соғлом турмуш тарзини қарор топтиришнинг таянч маркази бўлиб қолиши лозим.

Аҳоли истиқомат қилаётган жойларда, айниқса, болалар ва ўсмирлар ўртасида ишни ташкил этиш, энг оддий спорт иншоотлари қуришда маҳаллий Советлар, республика Уй-жой-коммунал хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари муҳим роль ўйнайди.

1981 йилда меҳнаткашларнинг истиқомат жойларидаги спорт иншоотлари қуриш ва улардан фойдаланишга назоратни кучайтириш мақсадида республика ҳукумати Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР уй-жой-коммунал хўжалик министрликлари, барча областлар коммунал хўжалик бошқармалари ҳамда Тошкент шаҳар коммунал хўжалик бошқармаси ҳузурида оммавий физкультура ва спорт-соғломлаштириш бўйича бўлимлар тузди.

Афсуски, бу ишда тубдан ўзгариш юз бермади. Ижроия комитетлари, Уй-жой-коммунал хўжалик министрлигининг ўртоқ А. М. Илюхин ва бу масалаларга масъул бўлган унинг биринчи ўринбосари ўртоқ А. К. Каримовдан иборат раҳбарлари ҳамон эскичасига, ижодий шавқ-завқсиз ва ташаббуссиз ишлаяптилар, ўз олдиларида турган проблемаларни ҳал этиш йўллари ва методларини жуда сусткашлик билан қидирмоқдалар. Натижада тўгараклар, спорт секцияларининг тармоғи камайиб, болалар ва ўсмирлар ўртасида ҳуқуқ-тартиботни бузиш ҳоллари кўпаймоқда.

Уй-жой-коммунал хўжалик министрлиги ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ўзларига қарашли ташкилотларнинг ташкилотчи-педагог кадрлар танлаш, жой-жойига қўйиш соҳасидаги ишларини ғоят қониқарсиз назорат қиляптилар.

Бугун биз Ўзбекистон ССР Госстройи шаънига ҳам таъна билдиришга ҳақлимиз. Госстрой уй-жой массивларини маданий-спорт иншоотлари билан айни бир пайтда фойдаланишга топширилишини назорат қилиб боришга мажбурдир.

Сергели районида, Юнусобод массивида юз минглаб аҳоли яшайди. Лекин бу ерда бирорта ҳам стадион, бассейн, спорт зали, маданият уйи йўқ. Гражданларнинг кўплаб шикоят қилишига қарамай, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари комиссиялари объектларни спорт иншоотлари бўлмаса ҳам қабул қилиб олишни давом эттирмоқдалар. Бундай практикага қатъиян барҳам бериш керак.

Госплан, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, Госстрой, Маданият министрлиги, Спорт комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, министрликлар ва идоралар янги маданият муассасалари ва спорт иншоотлари қуриш, мавжуд объектларни реконструкция қилиш ва уларни жиҳозлаш соҳасида катта вазифаларни ҳал этишлари лозим. Бу ўринда жиддий бош қотирадиган нарсалар кўп. Республикадаги 121 клуб муассасаси авария ҳолига тушиб қолган, 478 клубни капитал ремонт қилиш керак. Клубларнинг 80 проценти мослаштирилмаган биноларга жойлашган. Сирдарё, Бухоро, Самарқанд, Хоразм областларида эса бундай клублар 90 процентдан ошиб кетади.

Область партия комитетлари, область ижроия комитетлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари тармоқларни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини ишлаб чиқиш чоғида маданият ва спортнинг моддий базасини янада мустаҳкамлаш масалаларини ҳам, ундан янада самарали фойдаланишнинг йўл-йўриқларини ҳам пухта ўйлаб кўришлари керак. Республика Госплани, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Спорт комитети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бу катта ва муҳим ишни ташкил этиш ҳамда уни назорат қилиш ишини ўз қўлларига олишлари лозим.

Ўртоқлар!

Ҳар қандай ишнинг муваффақиятини одамлар ҳал қилади. Республикада 20 мингдан кўпроқ маданий-оқартув ходимлари, салкам 4 минг тренер, методист-инструктор, спорт жамиятларининг ходимлари, 13 минг физкультура ўқитувчиси меҳнат қилмоқда. Улар орасида бутун билимини, меҳнатини, ижодини ўзи севган ишига бахш этаётган малакали, ташаббускор, ҳалол ишлайдиган кишилар кўп.

Шу билан бирга маданий ва спорт муассасаларининг кўпчилик ходимлари етарли профессионал билимга, таъбир жоиз бўлса айтиш мумкинки, тегишли ижодий маълумотга эга эмас. Бефарқлик, тепса тебранмаслик, омма ўртасида ишни ташкил этишда уқувсизлик юқорида биз айтган бўм-бўшликка олиб келади. Бу бўм-бўшлик эса кўп ҳолларда ҳисоботлардаги пуфлаб шиширилган рақамлар билан тўлдирилади.

Оққўрғон район маданият уйида, ҳисоботга ишониладиган бўлса, ўтказилган клуб тадбирлари ҳақиқий рақамдан 10 баравар ошиб кетган. Балиқчи район маданият уйи раҳбарлари тадбирлар сони кетидан қувиб, агитаторлар ва сиёсий ахборотчилар, «Билим» жамияти лекторларининг чиқишларини ҳам, хўжаликларда техника ремонтининг бориши ҳақида ўтказилган кенгашларни ҳам ҳужжатга қўшиб юборишган. Қашқадарё областидаги умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника билим юртлари, техникумлар, Қорақалпоғистон АССРдаги колхоз ва совхозлар, Навоий ва Хоразм областларидаги район спорт комитетлари физкультура коллективларининг бир қанча ҳисоботларида спорт иншоотларида шуғулланувчилар сонини бир неча баравар ошириб кўрсатишган. «Пахтакор», «Буревестник», «Спартак» кўнгилли спорт жамиятларининг спорт объектларидан фойдаланиш тўғрисидаги маълумотларда ҳам қўшиб ёзишлар кўпайган.

Булар — шунчаки арзимас нарсалар эмас. Одамларнинг келиши, ўтказиладиган тадбирларнинг, халқ университетлари, спорт секциялари ва группаларининг, ҳаваскорлик иштирокчиларининг, ўринларнинг сонига мувофиқ бу ташкилотларда ишловчиларга ҳақ тўланади. Кўрсаткичларни ошириб кўрсатиш натижасида ходимларнинг маоши ҳам асоссиз ўсиб боради.

(Давоми учинчи бетда).

ЁШЛИК, ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

XII·МОСКВА·1985

(Боши биринчи бетда).

Соат 17.00. Лужники узра Москва позивнойи — «Бепоёндир менинг Ватаним» қўшиғи янграйди. Шундан сўнг дарҳол стадиондаги улуғвор сукунатни бузиб, Кремль курантларининг садоси янграйди. Соат биринчи занг уриши билан шарқий минбардаги бадиий фон ҳаракатга келади. Бу фестивални очишда иштирок этадиган асосий қатнашчилардан биридир. Аслида ана шу жонли полотнода «иштирок этувчилар» 9 минг кишидан иборат. Улар рангли буюмларни моҳирлик билан ҳаракатга келтириб, стадионда юз бераётган воқеаларни тасвирлайдилар, ҳозир экранда Кремлнинг ёқут юлдузи порлади. Ундан нур тўлқинланиб, ҳар томонга таралмоқда.

Спорт майдонида манзаралар калейдоскопдагидек тез ўзгаради. Атиги бир неча ҳаракат билан жой ўзгартирилгач, майдонда фестиваль рангларининг ҳамма бўёқларини ўзида акс эттирган улкан «XII» рақами пайдо бўлади. Қизил, сариқ, зангори, яшил, бинафша ранглар — заминимизнинг рангларидир, майдонда бирданига очилган фестиваль мойчечаги рангларидир.

Минбарларда қарсаклар янграйди — ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивали делегацияларининг парад-марши бошланади. Уни ёшлар ва студентлар XI Жаҳон фестивали ўтган мамлакат — Куба делегацияси тантанали юришни бошлаб беради. 1978 йил июлида планетамиз демократик ёшларининг вакиллари ғарбий ярим шардаги биринчи социалистик давлат пойтахти Гаванада тўпланиб, тинчликни ҳимоя қилиш учун ўзларининг қатъий сўзларини айтган эдилар, социал тараққиёт ва демократия учун, империалистик реакциянинг кирдикорларига қарши курашга астойдил қарор берганликларини тасдиқлаган эдилар. Термоядро ҳалокати хавфи пайдо бўлган мовий Ер сайёраси тақдири учун шахсий масъулиятни ҳис этаётган ёш авлод вакилларини бугун Москвага олиб келган мақсад ҳам худди шунинг ўзидир.

Москва анжуманига жаҳондаги 150 дан кўпроқ мамлакатдан 20 мингдан зиёд делегат тўпланди. Планета ёшлари учун фестиваль — бир-бирини яқиндан таниб, тушуниб олишларига, замонамизнинг энг муҳим проблемаларини муҳокама қилишга, илғор ёшлар ҳаракатининг умумий ҳаракат платформасини дўстона мунозаралар билан ишлаб чиқишга энг яхши имкониятдир.

Анъанага мувофиқ марш-парадни фестиваль мезбони бўлган мамлакат тугаллади. Ҳозирги анжуманнинг Советлар мамлакати делегацияси сафида икки минг йигит ва қиз бор. Улар совет ёшлари номидан фестивалда қатнашиш ҳуқуқини фидокорона меҳнат, фаол жамоат ишлари билан қўлга киритганлар. Делегациянинг ҳар уч аъзосидан бири ишчи ва колхозчи деган фахрли номга эгадир. Студентларнинг, илмий ва ижодий зиёлиларнинг намояндалари улар билан ёнма-ён бормоқдалар. Мана бу яна бир қизиқарли статистика: 469 делегат орден ва медаллар билан мукофотланган. 150 нафар киши Ленин комсомоли мукофотини олган, етти юз нафардан кўпроқ киши эса халқ депутатларидир.

Совет делегациясининг икки аъзоси анжуманнинг тантанали очилишига узрли сабаб билан келмади: фестивалнинг СССР «терма командаси» составига киритилган Владимир Жонибеков билан Виктор Савиних «Салют» орбитал комплексида вахтани давом эттирмоқдалар. Улар космик орбитадан XII Жаҳон фестивалига самимий табрик йўллаб, унинг ишига муваффақият тиламоқдалар.

Фанфараларнинг жарангдор овози «Ҳаммангиз тинглангиз!» деб маълум қилади.

Ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивали совет тайёргарлик комитетининг раиси В. М. Мишин нутқ сўзлайди.

Ленин комсомоли, Октябрь мамлакати ёшлари фестиваль делегатлари ва меҳмонларини Москва заминида табриклашдан хурсанддирлар, деди у. Фестивалнинг олижаноб мақсадларини унинг «Империализмга қарши бирдамлик, тинчлик ва дўстлик учун!» деган даъваткор шиори аниқ ва лўнда ифодалайди. Москва фестивали турли мамлакатлар ёшлари сиёсий қарашлари ва эътиқодидаги тафовутлардан қатъи назар империализмга, милитаризм ва реакцияга қарши тағин ҳам аҳиллик ва қатъият билан кураш олиб боришларига ёрдам беришига аминман.

Фестиваль иккинчи жаҳон уруши тугаганлигининг 40 йиллигида ўтказилмоқда. Совет халқи зиммасига фашистлар вабосига қарши курашнинг асосий оғирлиги тушди. Бу уруш совет халқи учун Улуғ Ватан уруши эди. Ўтган уруш сабоқлари ҳозирги кунда янги «салб юриш»лари ва «самовий урушлар» ҳақида режаларини тузаётганлар учун, халқларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини қўпол равишда оёқ ости қилаётган кимсалар учун қаттиқ огоҳлантиришдир. Инсоннинг энг асосий ва бебаҳо ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқига ҳеч кимнинг чанг солишига йўл қўйилмайди!

Ёш авлоднинг муқаддас бурчи — янги жаҳон уруши оловига йўл қўймасликдир.

Бизнинг фестивалимиз Халқаро ёшлар йилида ўтказилмоқда. Фестиваль замонамизнинг актуал проблемалари бўйича ошкора мунозаралар ва кенг фикрлашувлар учун, ядро ҳалокатига қарши биргаликдаги кураш йўлларини ишлаб чиқиш учун ажойиб имконият беради. Совет ёшлари ўз зиммаларига фестиваль соҳиби бўлишдек фахрли ва масъулиятли бурчни олиб, унинг муваффақиятига муносиб ҳисса қўшадилар. Биз ютуқларимиз тўғрисида, совет халқи ҳал этаётган кенг миқёсли ва мураккаб вазифалар тўғрисида, ленинчи партиямизнинг XXVII съездини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўраётган ёшларнинг режалари ва орзу-умидлари ҳақида планетамиз ёшлари вакилларига ошкора сўзлаб берамиз.

Совет ёшлари ўз ҳуқуқларидан амалда қандай фойдаланаётганликларини, маданият ва демократиянинг барча ютуқларидан актив фойдаланаётганликларини меҳмонларимиз ўз кўзлари билан кўрадилар. Сизлар халқимизнинг ва унинг ёш авлодининг тинчлик ва дўстликка буюк интилишини ҳис этасизлар.

Халқаро тайёргарлик комитети доимий комиссиясининг секретарь-координатори Жан-Клод Кеннедига сўз берилади. Бир неча дақиқадан сўнг биз ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивалининг оловини, тинчлик, озодлик ва адолат ишига содиқ бўлган ёш кишилар қалбида аслида ҳеч қачон сўнмайдиган оловни ёқишимиз керак, деди у.

1985 йил — бизнинг йилимиздир. БМТ уни Халқаро ёшлар йили деб эълон қилди. Биз учун бу ёш авлоднинг ўз социал, иқтисодий, сиёсий, гражданлик ва инсоний ҳуқуқлари йўлида курашишга азму-қарор берганлигини намойиш этишнинг ажойиб имкониятидир.

Биз Москвага йиғилиб, совет халқини, совет тенгдошларимизни яхшироқ била оламиз. Нотиқ шу анжуманни ўтказиш учун аъло даражадаги шароитларни яратиб берганликлари учун фестиваль делегатлари номидан Совет тайёргарлик комитетига, Советлар мамлакатининг халқига, ёшларига ва ҳукуматига астойдил миннатдорчилик билдирди. Ж.-К. Кеннеди стадиондагиларнинг гулдурос қарсаклари остида ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивалини очиқ деб эълон қилади.

Минбарларда гулдурос қарсаклар янграйди. Ўн икки йигит ва қиз стадионга XII Жаҳон ёшлар анжумани эмблемаси туширилган байроқни ёйиб олиб кирадилар. Бу байроқни кўтариш шарафига Никополь жанубий қувур заводи термисти, СССР Олий Совети депутати Сергей Морозовга, Н. К. Крупская номли Москва область педагогика институти студенти Ирина Остапова ва Озодлик ороли ёшларининг вакили — икки марта Олимпиада чемпиони Альберто Хуанторенага берилади.

Яна бир тантанали маросимга, чамаси энг тантанали маросимга — фестиваль оловини ёқишга навбат келади.

Бу олов ўз йўлини Номаълум солдат қабридан бошлади. Фашистлар Германияси устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги нишонланган йилда фестиваль қатнашчилари ана шу рамзий воқеа билан совет халқининг, гитлерчиларга қарши коалиция мамлакатлари барча халқлари ва армияларининг, партизанларнинг, қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчилари, антифашистлар, демократлар ва ватанпарварларнинг ўлмас жасоратига ҳурмат бажо келтирдилар.

Номлари Советлар мамлакати тарихига абадий ёзиб қўйилган уруш ва меҳнат ветеранлари ёшларнинг вакиллари билан биргаликда Номаълум солдат қабрига гулшодаларни қўйдилар. Сўнгра уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони авиация маршали И. Н. Кожедуб ана шу муқаддас жойда порлаб турган мангу оловдан машъалани ёндириб уни эстафета тарзида фестиваль делегатларига — «Уралмаш» бирлашмасининг йиғувчи-слесари, Ленин комсомоли мукофоти лауреати Павел Ратников билан Москвадаги Г. В. Плеханов номли Халқ хўжалиги институти аспиранти Галина Гагаринага топширди. Бу машҳур фамилиядир, лекин планетанинг биринчи космонавти қизига фестиваль машъаласини олиб бориш шарафи унинг шахсий хизматлари учун насиб этди: Галина Юрьевна умидли ёш олима, касаба союз активидир.

Маршал қўлларида халқ хотираси каби ўчмас оловнинг заррасини олган машъалани маҳкам ушлаган ёшларни оталарча меҳр билан кузатиб қолади. 1943 йилда Ватанимиз осмонида душманга қарши биринчи бор жанг қилганда Иван Никитович шулар сингари ёш эди. Ёш учувчининг жанговар ҳисобига 120 ҳаво жанги ва гитлерчиларнинг уриб туширилган 62 самолёти ёзилган. 25 ёшида унинг кўкрагида учинчи қаҳрамонлик юлдузи порлади. Ватан бошига оғир синов тушган йилларда ёшлар тез улғайдилар!

— Бизнинг авлодимиз ўз бурчини тўла бажарди — фашизмни тор-мор қилди, — дейди И. Н. Кожедуб.— Бизнинг ўрнимизни олаётган ёшлар ҳам оталар шаънига доғ туширмасликларига, биз учун жуда қимматга тушган тинчликни сақлаб қолиб мустаҳкамлашларига ишонаман. Бугунги кунда тинчликни сақлаб қолиб мустаҳкамлашдан кўра муҳим вазифа йўқ.

Стадиондаги улкан электр таблода Номаълум солдат қабри олдида машъалани ёқиш кинокадрларининг тасвирланиши Лужники минбарларини тўлдирган томошабинларнинг Кремль девори ёнидаги ҳаяжонли маросимнинг гувоҳи бўлишларига ёрдам берди.

Мана усти очиқ машина фестиваль олови билан мотоциклчиларнинг фахрий эскорти кузатувида стадионга кириб келади ва шарқий минбар олдида тўхтайди. Галина билан Павел машъалани бошлари узра баланд кўтариб зинадан юқорига чиқа бошлайдилар. Худди шу пайт машъаланинг ҳаракатини ҳаяжон билан кузатиб турганлар олдида ажойиб манзара намоён бўлади: минбар — экран Ер шарига айланади. Йигит ва қиз шу ер шари узра парвоз қилиб тобора баланд кўтарилаётгандек бўлади.

Стадион узра фестивалга атаб махсус ёзилган, Р. Рождественский шеърига А. Пахмутова куй басталаган «Мангу оловга қасида» янграйди.

Стадиондаги бронза жом узра эркин ва тоза аланга ловуллайди. Ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивали олови ёқилди!

Бутун стадион якдил бўлиб ўрнидан туриб қарсак чалади.

Йиғилганлар самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари **М. С. Горбачев** фестиваль қатнашчилари ва меҳмонларини табриклаб нутқ сўзлади. Унинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва бир неча марта давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

* * *

Жаҳон демократик ёшларининг гимни тантанавор янграб, фестиваль очилиши байрамининг расмий қисмини якунлайди.

Ёш авлод олдида қучоқ очиб ҳаётга кириб келгандек, катта ям-яшил майдонга болакай югуриб кириб келади. Унинг қўлида мўйқалам ва бўёқдон. Мўйқаламни бир силташи билан фондда осмонни мовийлиги худди қоғоздаги каби акс этади. Яна бир силтайди — нур сочган қуёш кулиб боқади. Шундай қилиб ҳамманинг кўз ўнгида «Ҳар доим бўлсин Қуёш!» қўшиғи жонланади.

Фестивалнинг энг ёш қатнашчилари кўрсатган программа байрамнинг яна бир саҳифасини — Советлар мамлакати барча республикаларининг фестивалга бадиий-спорт саломи саҳифасини очди. Қувонч, тинч меҳнат учун туғилган инсоннинг уйғунлиги ва гўзаллигини куйловчи бу манзара қалбларни ҳаяжонга солувчи эркин томоша бўлди.

Тантана қатнашчилари икки чиройли оқим бўлиб ҳаракат қилмоқда. Улар атомнинг катта макетини — ҳозирги давр кишиси техника қудратининг рамзини баланд кўтариб бормоқдалар. Инсон даҳосининг маҳсули қандай бўлиши — тараққиётнинг қудратли тезлаткичига айланадими ёки цивилизациянинг ҳалокатига айланадими — бу инсоннинг ўзига боғлиқдир. Стадиондагилар бунга жавобан баравaрига жўр бўладилар:

Қуёшли олам — Ҳа, ҳа, ҳа!

Ядро портлаши — Йўқ, йўқ, йўқ!

Худди шу сўзларни тасдиқлагандек ҳар бир атомдан тинчликнинг қанотли даракчиси — кабутар учиб чиқади. Ёшлар яшаб, курашаётган юксак ғояларни, уларни Москвага, жаҳон фестивалига бошлаб келган ғояларни, бундан ҳам ишончлироқ ва аниқроқ ифодалаш мумкинми!

Муваффақият тилаймиз, сенга XII Жаҳон фестивали!

(ТАСС мухбирлари).

МАДАНИЯТ ВА СПОРТ МАСКАНЛАРИГА — ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИК

Ўртоқ И. Б. УСМОНХЎЖАЕВ доклади

(Боши 1 ва 2- бетларда).

Маданият ва спорт муассасаларининг иш самарадорлигини уларнинг ходимларини танлаш, ўқитиш ва тарбиялашни такомиллаштирмасдан туриб ошириб бўлмайди.

Республикада маданият ва спорт соҳасида кадрлар билан муайян иш олиб борилмоқда. Кейинги пайтда ишбилармон мутахассислар, ташаббускор кишилар кўпайди. Аммо клуб ходимларининг атиги учдан бир қисми, спорт ходимларининг эса ярмидан ҳам кам қисми махсус маълумотга эга.

Кадрларни тарбиялаш — мураккаб жараён. Бу нарса кўп омилларга боғлиқ. Аввало, бу ишни кун сайин назорат қилиб туриш керак. Назорат ўртоқларча ёрдам кўрсатишни, фойдали маслаҳатлар беришни ва айни пайтда топширилган иш учун қаттиқ талабчанлик қилишни кўзда тутади. Шу нарса унутилган жойларда жиддий хато ва камчиликлар юз бериши турган гап.

Характерли бир мисол келтирмоқчиман. Айрим тренерларнинг ўз бурчига виждонан муносабатда бўлмаслиги, Спорт комитети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети, Маориф, Олий ва ўрта махсус таълим министрликлари, Ҳунар-техника таълими давлат комитети уларнинг ишини суст назорат қилиши оқибатида спортнинг бир қанча олимпиада турларида бизда жиддий пасайиш кўзга ташланди. Бу нарса ҳозир ўтаётган ёшларнинг I Бутуниттифоқ спорт ўйинларида республика спортчилари кўрсатаётган натижаларда ҳам яққол кўриниб турибди. Спортчиларимиз баскетбол, бадминтон, сувга сакраш мусобақаларида ўн биринчи, синхрон сузишда, сув полоси мусобақасида ўнинчи ўринни олишди. Камондан отиш, батутда сакраш, акробатика, спорт гимнастикасида паст натижаларга эришилди. Атлетикачиларимиз замонавий бешкурашда, айниқса, ёмон қатнашиб, биронта ҳам очко ололмадилар. Теннисчилар йил сайин ёмон ўйнашяпти. Мамлакатда энг яхши спорт базамиз бўлатуриб, биз кўп йиллардан буён турнир жадвалида охирги ўринларни олишга кўникиб қоляпмиз.

Чамаси, бундай муваффақиятсизликлар учун тренерлардан ҳам, уларнинг раҳбарларидан ҳам қаттиқ жавобгарлик талаб қилиш вақти келиб етди. Энди бундай ишлаш мумкин эмас!

Футбол республикада энг оммавий спорт турларидан бири ҳисобланади. Халқимиз спортнинг бу ажойиб турини беҳад ардоқлайди, у турли ёш ва касбдаги кишиларнинг жон-дили бўлиб қолган.

Афсуски, кейинги пайтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига юзлаб хат тушди. Бу хатларда футбол ишқибозлари республикамизнинг асосий футбол командаси «Пахтакор»нинг бўш ўйнаётганлигидан, команда составини нотўғри танлашдан норози эканликларини изҳор қилишган. Спорт комитети, «Пахтакор» жамияти раҳбарлари, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети команданинг аҳволини обдон ўрганиб чиқиб, тезда тегишли тартиб ўрнатишлари зарур.

Иш манфаати ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми белгилаб берган йўлни изчил ва собитқадам амалга оширишимизни тақозо этади. Шуни ҳамма яхши тушуниб олиши кераки, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш учун кураш шу жумладан, спортда ҳам муваққат кампания эмас. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бундан буён ҳам барча иш участкаларида кадрлар масъулиятини кучайтираверади, ўз бурчига муносабати учун, ижтимоий бурчга, қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши учун партиянинг ҳар бир аъзосига қўйиладиган талабни ошираверади. Бу йўл оғишмай амалга оширилади ва биз ундан сира чекинмаймиз.

Раҳбарлик савиясини баҳолайдиган асосий мезон — амалий натижадир. Ҳамма кадрларда ташаббускорликни, янгиликни ҳис этиш туйғусини, омилкорлик билан фикр юритиб ишлаш фазилатини тарбиялаш учун кўп иш қилишга тўғри келади.

Партия комитетлари, маҳаллий Советлар ижроия комитетлари, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети, Маданият министрлиги, Спорт комитети раҳбарлари раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга алоҳида эътибор беришлари лозим. Бунда биз область, шаҳар, район маданият бошқармалари ва бўлимларининг мудирлари ҳамда бошлиқларини, спорт комитетлари, кўнгилли спорт жамиятлари советларининг раисларини ёки образли қилиб айтадиган бўлсак, маданият ва спортнинг командирлар составини кўзда тутмоқдамиз. Ҳозир уларнинг кўпчилиги олий маълумотли, сиёсий ва маънавий бардам, профессионал билим ва ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган кишилардир.

Маданият ва спорт ходимларини моддий ва маънавий рағбатлантириш, уларнинг уй-жой, маиший турмуш шароитларини яхшилаш ҳақида етарли ғамхўрлик қилинмаяпти. Кадрларга бундай муносабатда бўлишга сира йўл қўйиб бўлмайди. Бу бўлинмаларни омилкор ходимлар билан мустаҳкамлаш учун ҳали кўп иш қилишимизга тўғри келади. Резервлар тайёрлаш, ёш билимдон, истиқболли ўртоқларни кўтариш, уларни ғоявий-назарий тайёрлаш ишларини яхшилаш, малакасини ошириш, турмуш ва иш шароитларини яхшилашга катта эътибор берилиши керак. Бугун биз шу нарсани яна ва яна таъкидлаймизки, тарбия иши бу вазифа топшириб қўйилган одамлардан катта билимни, новаторчасига фикрлашни ва дадил изланишларни талаб қилади. Умрини яшаб бўлган эски иш форма ва методларидан халос бўла бориб, кун сайин ленинча иш услубини қарор топтириш керак. Ленинча иш услуби юксак ғоявийликни, омма билан мустаҳкам алоқада бўлишни, реализмни, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришни, қабул қилинган қарорларнинг ижроси учун таъсирчан назоратни талаб этади.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида баён этилган вазифалар асосида маданият ва спорт муассасаларига раҳбарлик савиясини анча кўтариш зарур. Бу масала партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларини маданият ва спорт муассасаларини доимо тўлқинлантириши лозим. Лекин амалда ҳамиша ҳам шундай бўляптими? Афсуски, ҳар доим ҳам шундай бўлаётгани йўқ.

Қашқадарё область партия комитети клуб муассасалари ва спорт иншоотлари ишига бўш раҳбарлик қиляпти ва етарли назорат қилмаяпти. Кейинги йилларда область партия комитети бу масалаларни бирон марта ҳам муҳокама қилмаган. Бундан бир неча йил муқаддам «Советский спорт» газетасида Қарши шаҳридаги спорт иншоотларида оммавий физкультура, соғломлаштириш ва спорт ишлари савияси ниҳоятда паст эканлиги тўғрисида танқидий мақола босилган эди. Шу масалани кўриб чиқиш якунлари юзасидан область партия комитети кенгаш ўтказиб, тадбирлар ишлаб чиқди ва газета редакциясига кўп ваъдалар берилган жавоб ёзди.

Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ҳам Қашқадарё область касаба союз советининг спорт иншоотларига раҳбарлик соҳасидаги ишини эътибордан қочирмаганини таъкидлаш керак. Бундан бир йил муқаддам Узсовпроф секретариатининг қарори қабул қилинди. Областдаги бир қанча касаба союз ва спорт ходимлари жазоланди, Узсовпрофнинг физкультура ва спорт бўлимига «Меҳнат» жамияти область советининг фаолиятини қаттиқ назорат қилиш топширилди. Шундан кейин анча вақт ўтди. Лекин аҳвол ҳамон эски ҳаммом, эски тос бўлиб қолмоқда. Сузиш бассейнида ҳамон сув йўқ, ёрдамчи бинолар яроқсиз ҳолга келиб қолган, спорт залларининг санитария ҳолати қониқарсиз. Стадионда бирорта ҳам соғломлаштириш группаси йўқ. ГТО комплекси нормативини топшириш ишлари олиб борилмаяпти.

Партия ва ҳукуматнинг оммавий физкультура ҳамда спортни янада юксалтириш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тўғрисидаги қарорларини бажаришга расмиятчилик билан муносабатда бўлиш мисолини ўзларингиз кўриб қўйинглар, ўртоқлар. Бу масалаларга шу тарзда ёндашишга йўл қўйиш мумкин эмас.

Партия ташкилотлари маданий-оқартув муассасалар ва спорт иншоотлари иш планини мунтазам кўриб чиқиб тасдиқлашлари, уларнинг фаолиятини муттасил таҳлил қилиб боришлари, уни яхшилаш юзасидан оператив чора-тадбирлар кўришлари, маданий-оқартув ва физкультура-соғломлаштириш ишларида барча янги, илғор нарсаларни актив қўллаб-қувватлашлари, бўш вақтни ташкил этишни такомиллаштиришлари керак.

Совет органлари ва аввало, маҳаллий Советлар ижроия комитетлари раислари ўринбосарларининг масъулиятини ошириш керак. Маданият саройлари, уйлари, клублар ва спорт иншоотларининг раҳбарлари партия йиғилишларида ва аҳоли олдида мунтазам ҳисобот бериб туришларини одат тусига киритиш керак.

Маданият министрлиги, Спорт комитети, Узсовпрофнинг маданий-оқартув муассасалари ва спорт иншоотлари фаолиятига раҳбарлик ишида ҳали қоғозбозлик оз эмас. Давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, партия ва ҳукумат қарорларининг, ўз қарорларининг қандай бажарилаётганлигини назорат қилишни кучайтириш юзасидан етарли иш олиб борилмаяпти. Бу ишда мунтазамлилик, аниқлик, планга риоя қилиш етишмайди. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Спорт комитети, кўнгилли спорт жамиятлари раҳбарлари кўпроқ мустақиллик ва ижодий ташаббус кўрсатишлари, ўз фаолиятларига танқидий ёндашиб, камчиликларни кўра билишлари ва уларни бартараф этишлари, маданий-оқартув муассасалар ва спорт ташкилотларининг ишини янада яхшилаш йўл-йўриқларини ишлаб чиқишлари зарур.

Бу ишларда зиёлилар, айниқса, қишлоқ зиёлиларининг ролини ошириш жуда муҳим. Ҳар бир зиёли киши ўзининг профессионал бурчини бажариш билан бир қаторда одамларнинг мазмундор маънавий турмушининг ташкилотчиси, деган фахрли вазифасини бажариши, одамларда билимга чанқоқликни тарбиялаш, маданият ютуқларини ўзлаштиришда ёрдам бериши керак.

Шу билан бирга меҳнаткашлар, бутун аҳолининг бўш вақтини уюштириш хўжаликлар ва корхоналар, министрликлар ва идоралар раҳбарларининг ҳамиша диққат марказида туриши керак. Ўз бурчини фақат ишлаб чиқариш проблемаларини ҳал этиш билан чеклаб қўйиб, социал-маданий масалаларни менсимайдиган кишиларга нисбатан қаттиқ талабчанлик қилиш пайти келди. Партия комитетлари раҳбар кадрларнинг маданий-оқартув ва оммавий-физкультура ишларида шахсан иштирокини назорат қилиши керак.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари клуб муассасалари ва спорт иншоотлари фаолиятини доимо ёритиб боришлари, аҳолининг бўш вақтини уюштиришнинг янги, ўзини оқлаган формаларини пропаганда қилишлари керак.

Партия ҳар биримиздан ғоят омилкорлик, принципиаллик, ишга ижодий ёндашишни талаб қилмоқда. Бу — КПСС Марказий Комитети қарорини амалга оширишда муваффақият қозонишнинг гаровидир. Маданият ва спорт муассасаларини коммунистик тарбиянинг ҳақиқий таянч пунктларига айлантириш — республика партия ташкилотининг бурчидир.

Ўртоқлар!

Бутун мамлакатда бўлганидек, республикамизда ҳам КПСС XXVII съездига тайёргарлик тобора кенг авж олдириб юборилмоқда. Ленин партияси теварагида маҳкам жипслашган Ўзбекистон меҳнаткашлари белгиланган план ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли амалга оширилишига комил ишонч ҳосил қилган ҳолда ўн биринчи беш йилликнинг сўнгги йилини якунламоқдалар.

«КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида ўтаётган социалистик мусобақа кун сайин кучга тўлмоқда. Партиянинг навбатдаги анжуманини муносиб кутиб олиш учун курашда шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнатчилари уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамламоқдалар, коммунистларнинг омма ташкилотчилари ва тарбиячилари сифатидаги обрў-эътибори ошмоқда.

Бўлажак ҳисобот-сайлов кампанияси даврида биз тўпланган тажрибани ҳар томонлама идрок қилишимиз, камчиликлар ва фойдаланилмаган имкониятларни пухта таҳлил этишимиз, олға қараб дадил бориш учун ҳамма ишларни қилишимиз керак. Белгиланган ҳамма ишларни амалга ошириш учун пухта ва собитқадам фаолият кўрсатиш вазифаси биринчи ўринга қўйилмоқда.

Биз шу йилги ва умуман беш йиллик план ва мажбуриятларни бажаришимиз мумкин ва бажаришимиз лозим. Партия ва халқнинг бузилмас бирлиги, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг фидокорона меҳнати бундан буёнги муваффақиятларимизнинг гарови бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қатъий ишонч билдирадики, партия комитетлари, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, маданият ва спорт ходимлари, республиканинг барча меҳнаткашлари ҳаётимиз янада эркин, маънавий бой бўлиши учун ҳамма ишларни амалга оширадилар. Тағин кўпроқ ташаббус ва қатъият, уюшқоқлик ва интизом намуналарини кўрсатиб, КПСС XXVII съездини ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини шараф билан муносиб кутиб оладилар.

СОЦИАЛ-МАДАНИЙ ТУРМУШ МАСАЛАЛАРИ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

МАРКСИЗМ ЛЕНИНИЗМ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида 27 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев раислигида Илғор анъаналар, урф-одатлар ва маросимларни пропаганда қилиш, ривожлантириш ҳамда жорий этиш асосида совет турмуш тарзини такомиллаштириш республика кенгашининг биринчи мажлиси бўлди. Кенгаш Ўзбекистон меҳнаткашларининг меҳнат ва сиёсий активлигини кучайтиришга, ҳар бир кишининг ҳаётида социалистик аҳлоқ нормалари ва принципларини қарор топтиришга, уни меҳнатсеварлик, коллективизм, ватанпарварлик, интернационализм, коммунизм идеалларига чексиз садоқат, буржуа идеологияси ва ахлоқига, салбий ҳодисаларга, жамиятимизга ёт бўлган ҳамма нарсаларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбиялашга ҳар томонлама кўмаклашиши лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Мажлисда Хоразм область Шовот райони партия ва совет органларининг социал-маиший ва маданий қурилиш масалаларини КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори талаблари асосида комплекс ҳал этиш соҳасидаги иш тажрибаси кўриб чиқилди. Район партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бу соҳада муайян ишларни бажарганликлари таъкидланди.

Сўнгги йилларда районда ғоявий-тарбиявий ишлар кучайди, унинг сифати ва натижадорлиги ошди, меҳнаткашларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш, янги урф-одатлар ва маросимларни пропаганда қилиш ва жорий этиш масалаларига эътибор кучайди.

Жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиш учун районда иккита стадион, 47 та баскетбол майдончаси, 31 та спорт зали бор.

Шу билан бирга, мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, Шовот районидаги партия, совет ва хўжалик органлари ҳамда ташкилотларининг социал-маиший ва маданий қурилиш масалаларини комплекс ҳал этиш, мавжуд маданий-оқартув ва спорт базаларидан фойдаланиш ишларида камчиликлар ва нуқсонлар бор. Ҳамма клуб муассасалари ҳам аҳолининг кенг доираларини, айниқса ёшларни ўзига жалб қилмаётир, кўпинча ўз фаолиятини концертлар бериш, лекциялар ва суҳбатлар ўтказиш билан чеклаб қўймоқда.

Кенгаш бошқа масалаларни ҳам қараб чиқди, барча тарбиявий, маданий-оқартув, спорт ишларини КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва июль Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида такомиллаштиришнинг конкрет тадбирларини белгилаб берди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ БОЙЛИГИ — ЕР ВА СУВДАН ТЕЖАБ-ТЕРГАБ ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Ўзбекистон ССР Олий Совети Сув хўжалиги доимий комиссиясининг мажлисида Бухоро области халқ депутатлари маҳаллий Советларининг КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь ва 1985 йил апрель Пленумлари талаблари асосида янги ўзлаштирилган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва улардан самарали фойдаланиш борасидаги ишлари муҳокама қилинди.

Мажлисда қайд этилганидек, Бухоро областида ерларнинг сув билан таъминланишини яхшилаш юзасидан муайян ишлар қилинди. Магистраль каналлар, насос станциялари қурилди, бир қанча янги массивлар ўзлаштирилди. Далалар яхшилаб текисланмоқда, чўл қуварлар учун уй-жойлар қурилмоқда.

Аммо, депутат группаси тайёрлаган материалларда, депутатлардан Э. Турсунов, К. И. Лапкин, В. И. Сускин, Г. Ж. Мўминова, С. Д. Саидалиев, Б. Ҳайдарова ҳамда мажлиснинг бошқа қатнашчилари нутқларида таъкидлангандек, областнинг сув хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик органлари ишида анча камчиликлар бор.

Доимий комиссия аъзолари область маҳаллий Советлари сув хўжалиги қурилишига етарлича эътибор бермаётганликларини кўрсатиб ўтдилар. Бунинг натижасида бир қанча районларда далаларга сув чиқариш ҳажми билан коллектор-дренаж тармоқлари қурилиши ўртасида номутаносиблик вужудга келган. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги, Қишлоқ хўжалиги министрликлари ташкилотлари канал ва коллекторларни тозалаш ҳамда ремонт қилиш ишларини ниҳоятда сустлик билан олиб бормоқдалар. Аму-Бухоро канали зонасида хўжаликлар инженерлик иншоотларисиз ўзлаштирган майдонларнинг бир қисми етарлича самара бермаяпти.

Маҳаллий Советлар ва сув хўжалиги органлари асосий эътиборни янги майдонларни ўзлаштиришга, экинларни суғоришни кучайтиришга қаратиб, илгаридан ҳайдаладиган ерларни ҳам, янги ўзлаштирилган ерларни ҳам шўр сувларни чиқариб ташлаш учун зарур бўлган мелиорация объектлари билан таъминлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаяптилар. Масалан, область далаларида коллектор-дренаж шохобчалари солиштирма узунлиги нормада кўзда тутилганидан қарийб икки баравар камдир. Узоқни кўзламай иш юритиш натижасида ерларни шўр босиб, уларнинг бир қисми қишлоқ хўжалиги оборотидан чиқиб кетмоқда.

Комиссия Бухоро область ижроия комитетига, область маҳаллий Советларига сув хўжалиги қурилишларини қаттиқ контрол остига олишларини тавсия этди. Асосий эътибор янги ерларнинг ўзлаштирилишигагина эмас, ҳозир оборотда бўлган майдонларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга, илгаридан ҳайдаладиган зонадаги массивларни реконструкция қилиш ва улардан самарали фойдаланишга ҳам қаратилиши керак.

Бухоро область ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой» планлаштирилган барча ирригация-мелиорация ишлари тўла ҳажмда, комплекс бажарилишини таъминлашлари, шўр босганлиги ва захлаб кетганлиги сабабли қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб қолган майдонларнинг унумдорлигини тиклаш юзасидан конкрет чоралар кўришлари зарур.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика саноатида кўп йил самарали ишлаганлиги, жамоат ҳаётида фаол қатнашганлиги учун Ўзбекистон ССР Нефть маҳсулотлари билан таъминлаш давлат комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Ёқуб Турғуновичи **Мўминовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика комсомол, партия ва хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати министрининг биринчи ўринбосари ўртоқ Петр Дмитриевич **Арсентьев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БУГУН—СССР ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

МУҚАДДАС БУРЧ

Бугун барча совет кишилари СССР Ҳарбий-Денгиз флоти кунини нишонламоқдалар. Бу билан улар ўзларининг ҳарбий денгизчиларга, флот ветеранларига, фидокорона меҳнатлари билан энг замонавий ҳарбий кемаларни яратаётган, уларни қудратли техника ва қурол-яроғлар билан таъминлаётган кишиларга бўлган зўр меҳр-муҳаббатларини изҳор этмоқдалар.

Ҳарбий денгизчиларнинг бу йилги байрами фашизм устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги нишонланган йилда ўтмоқда. Совет Ҳарбий-Денгиз флоти Улуғ Ватан урушида фашистлар Германияси ва милитаристик Японияни тормор этишга жуда катта ҳисса қўшди. Бизнинг Ҳарбий-Денгиз флотимиз Совет Армияси билан жуда яқин ҳамкорликда бўлиб, денгиз сарҳадларимизнинг хавфсизлигини таъминлади, душман базалари ва коммуникацияларига қақшатқич зарба берди, денгиз орқали ташилаётган юкларни муҳофаза қилди. Қуруқликдаги қўшинларнинг жанговар ҳаракатларини фаол қўллаб-қувватлади.

Совет денгизчилари душман билан фақат денгиздагина эмас, балки қуруқликда ҳам мардонавор жанг қилдилар. Улар ҳамма ерда зўр матонат, қаҳрамонлик, ғалабага бўлган қатъий ишонч намуналарини кўрсатдилар. Улар қўрқмаслик ва жасорат рамзи бўлиб қолдилар.

Совет Ҳарбий-Денгиз флоти бугунги кунда катта ва масъулиятли вазифаларни ҳал этмоқда. Чунки, АҚШ ва НАТОнинг хатти-ҳаракатлари туфайли Жаҳон океани СССРга ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши агрессия бошлаш майдонига айланиб қолди. Ана шу босқинчилик режаларини барбод қилиш СССР Қуролли Кучларининг, шу жумладан, Ҳарбий-Денгиз флоти жангчиларининг энг муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчидир. Бунда СССРнинг океанлардаги ракета-ядро қуроллари билан таъминланган флоти катта аҳамият касб этади. Мазкур флотда барча турдаги кучлар: сув ости кемалари, сув юзасидаги кемалар, денгиз авиацияси ва денгиз қўшинлари бор.

Бизнинг Ҳарбий-Денгиз флотимиз биринчи даражали ҳарбий техника билан жиҳозланган. Лекин унинг энг асосий кучи — одамларда, руҳан кучли денгизчиларда, ўз ишининг моҳир усталарида. Улар Ватанимизнинг денгиз чегараларини ҳушёрлик билан қўриқлаб турибдилар. Жанговар тайёргарликни кун сайин ошириб бормоқдалар.

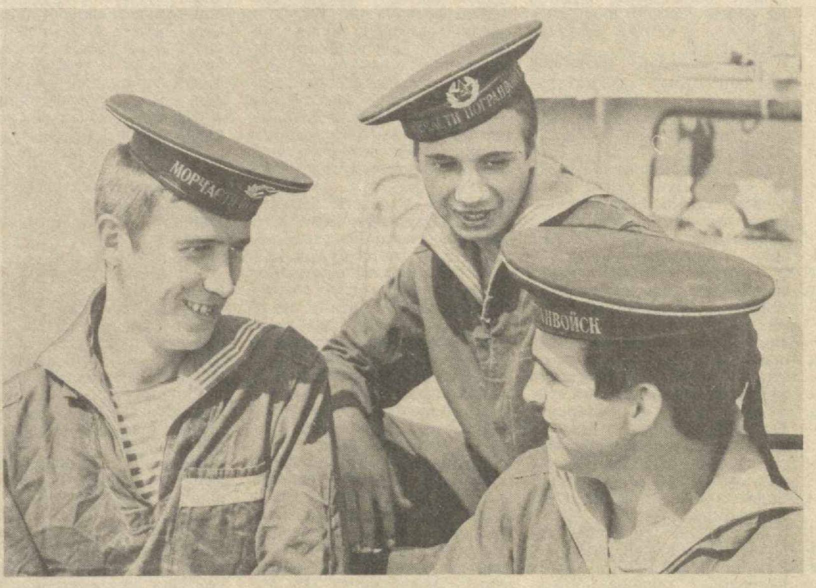

Суратда: Қизил Байроқли Ўрта Осиё чегара округининг қўриқчи кема матрослари Ю. Крупчин, А. Подкопаев ва Н. Галимов. Улар Ҳарбий-Денгиз Флоти кунини жанговар ва сиёсий тайёргарликда аъло натижалар билан кутиб олдилар.

Г. Пун ва И. Хўжаев фотоси. (ЎзТАГ).

БУГУН—САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

КАСБ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида 27 июль—Савдо ходимлари куни арафасида ранг-баранг байрам бўлиб ўтди. Тармоқ меҳнатчилари оммавий сайлларда, спорт мусобақаларида қатнашдилар, республика санъат усталари уларнинг шарафига катта концерт қўйиб бердилар.

Тантанали йиғилиш ҳам касб байрамига бағишланди. Меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини янада тўларoқ қондириш, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини янада оширишни савдо ходимлари ўзларининг асосий вазифалари деб ҳисоблаётганликлари таъкидланди. Йиғилиш қатнашчилари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли якунлаш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун бутун куч-ғайратларини сарфлашга тайёр эканликларини билдирдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. К. Михайлов иштирок этди.

ХАРИДОР ТАЛАБИ—МЕЗОН

Савдо ходимлари бу йилги байрами КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди шарафига тайёргарлик авж олган, «КПСС XXVII съездига—27 зарбдор ўн кунлик!» ҳаракати кенг қулоч ёйган бир пайтда нишонланмоқда.

ТОШКЕНТ шаҳар Киров «Райпишчеторг»ига қарашли магазиннинг катта сотувчиси, республикада хизмат кўрсатган савдо ходими Васила Эшонхўжаева, Ленин район ошхоналар трестининг 8-ошхонаси ишлаб чиқариш мудири Зинаида Яковлевна Мартинова, Фарғонадаги саноат моллари магазини сотувчиси Назифа Каримова, Нукус шаҳар озиқ-овқат магазини директори, республикада хизмат кўрсатган савдо ходими Гулзира Ўрозимбетова ана шу мусобақада фаол қатнашмоқдалар.

Шу йилнинг биринчи квартали социалистик мусобақаси якунида «Ташгосснабторг», Андижон шаҳридаги «Ёшлик» магазини коллективлари яхши натижаларга эришганлигини таъкидлаш керак. «Ёшлик» магазини коллективи шу йилнинг июль ойи бошида беш йиллик чакана товар обороти планини бажарди ва йил охиригача 2,8 миллион сўмлик мол сотиш мажбуриятини олди, пландан ташқари 180 минг сўмлик фойда беришга, 1986 йилнинг 1 январигача икки кун иқтисод қилинган электр энергияси ҳисобига ишлашга қарор қилди. Илғор коллектив аъзолари республика савдо ходимлари орасида КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа ташаббускорларидан ҳисобланади.

Юнусобод массивидаги ўзига-ўзи хизмат қилувчи 1-, «Гастроном» системасига қарашли 27-магазинлар, Тошкент трактор, «Қизил тонг», Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаларидаги ишчилар ошхоналарида хизмат кўрсатиш маданияти намунали йўлга қўйилган. Бундай коллективлар Самарқанд ва Нукусда, Термизда ва Янгийўлда, Чирчиқ ва Фарғонада, Наманган ва Урганчда ҳам бор.

Савдонинг товарлар етказиб берувчи корхоналар билан алоқасини янада мустаҳкамлаш муҳим вазифалардан ҳисобланади. Саноатимиз халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш суръатини тобора оширмоқда. «Қизил тонг», «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги» тикув ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Миконд» заводи, Тошкент чинни заводи ва бошқа корхоналар асосан сифатли маҳсулот етказиб бермоқда. Уларнинг маҳсулотлари магазинларда ётиб қолмаётир. Лекин шу билан бирга савдога сифатсиз буюмлар ҳам кириб қолмоқда. Бу эса фақат саноат билан бирга савдо ходимлари зиммасига ҳам ана шундай маҳсулотни қабул қилиб олганликлари учун жавобгарликни юклайди. Шунинг учун ҳам биз товарларнинг сифати устидан назоратни кучайтиришимиз зарур. Бугунги кунда харидорга сифатли моллар етарли миқдорда етказиб берилмаётганига фақатгина саноат корхоналари эмас, савдо ташкилотлари ҳам айбдордирлар. Зарур товарларнинг етишмаслиги, харидорлар талабига тўғри келмайдиган молларнинг тиқилиб ётиши бу савдо-сотиқ ишлари сустлигининг натижасидир.

Шуни айтиш керакки, ҳали барча магазинларда товарларни сотиш учун яхши тайёрлай оладилар, деб бўлмайди. Савдо залларига осиб қўйилган костюмлар, пальтолар, плашчлар кўримсизлиги, ғижимланиб ётгани ажабланарли ҳолдир. Баъзи саноат моллари магазинларида товар обороти планларининг бажарилмаётганлигига уларнинг раҳбарлари ва сотувчиларининг лоқайдликлари, бепарволиклари сабаб бўлмоқда. Савдо ташкилотларида, умумий овқатланиш корхоналарида йўл қўйилган жиддий камчиликлар орқасида шу йилнинг биринчи ярим йили товар обороти плани 94,3 процент бажарилди, холос. Иккинчи ярим йиллик чакана товар обороти планини бажариш ва биринчи ярим йилликда йўл қўйилган қолоқликнинг ўрнини тўлдириш учун бутун резерв ва имкониятларни ишга солишимиз, саноат ишлаб чиқаришини яхшилаб, савдога нормадан кўпроқ запасларни жалб этиб, нархи пасайтирилган товарларни сотишни кўпайтиришимиз, энг асосийси савдони ташкил этиш даражасини кўтаришимиз, савдонинг илғор усуллари ихтисослаштирилган, ўзига-ўзи хизмат қилувчи, товарларни уйга элтиб берувчи, насияга сотишни янада кўпроқ жорий этишимиз, харидорлар буюртмаларини бажариш ишларини кенг йўлга қўйишимиз зарур.

Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш борасидаги партия ва ҳукумат қарорларини амалга ошира бориб виноарақ сотадиган магазинлар ва бўлимлар сони икки марта камайтирилди. Ҳозир улар алкоголсиз ичимликлар, шарбатлар, қандолатчилик маҳсулотлари, музқаймоқлар сотишга мослаштирилмоқда.

Шу нарсани ишонч билан айтиш мумкинки, КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленуми қарорлари билан қуролланган, партия ва совет ташкилотлари, кенг жамоатчиликнинг кундалик ёрдамига таянган савдо ходимлари барча салбий ҳодисаларга қарши жиддий кураш олиб бориб, бу йилги чакана савдо товар обороти планини бажаришга эришадилар. КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оладилар.

М. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон ССР савдо министри.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

ЯПОНИЯДАГИ КЎРГАЗМА

Ўзбекистон маданияти ва санъати тарихи Самарқанд давлат музейининг экспонатлари Японияга жўнатилди. Ғарб билан Шарқнинг маданий алоқаларига бағишланган халқаро кўргазмада Афросиёб шаҳрининг девордаги нақшлари парчаларининг нусхалари, Қашқадарё областининг Ерқўрғон шаҳридаги ҳайкаллар, Ўзбекистоннинг узоқ ўтмишида яшаган рассом ва усталарнинг бошқа асарлари намойиш қилинади. [ЎзТАГ].

ОБ-ҲАВО

БУГУН

● **Қорақалпоғистон АССРда ва Хоразм областида ҳавонинг ўзгариб туриши, баъзи жойларда кучсиз, қисқа муддатли ёмғир ёғиб ўтиши, момақалдироқ бўлиши кутилади. Шимоли-ғарбдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсиб туради. Ҳарорат кечаси 18-23, кундузи 31-36, Устюртда 28-33 даража иссиқ бўлади.**

Ўзбекистоннинг бошқа территориясида ҳаво бир оз булутли бўлиб, ёғингарчилик кутилмайди. Шарқдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 19-24, жанубда ва чўл районларида 28 даражагача, кундузи 35-40, жанубда 42 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлади. Шарқдан секундига 3-8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 20-22, кундузи 38-40 даража иссиқ бўлади.

КЕЛГУСИ ҲАФТАДА

● **Синоптикларнинг хабар беришларича, ҳафтанинг биринчи ярмида Ўзбекистонда об-ҳаво иссиқ бўлади. Кечаси 19-24, кундузи 35-40 даража, жанубда ва чўл зонасида кечаси 22-27, кундузи 37-42 даража иссиқ бўлади. Қорақалпоғистон АССРда ва Хоразм областида ҳафтанинг бошларида ҳаво ҳарорати 4-5 даража пасайиб, кечаси 15-20, кундузи 30-35 даража иссиқ бўлади. Кейинчалик республиканинг бошқа территорияларида ҳам ҳаво пасаяди.**

Тоғли районларда ва Қорақалпоғистон АССРда қисқа муддатли ёмғир ёғиши ва момақалдироқ бўлиши мумкин. Республика чўл зоналарининг айрим жойларида ва Фарғона водийсида ғарбдан эсадиган шамол кучайиб, секундига 15-20 метрга етади.

Ҳафта давомида ҳавонинг ўртача ҳарорати кўп йиллик ўртача ҳароратга яқин бўлади. [ЎзТАГ].

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

29 ИЮЛЬ—4 АВГУСТ

29 июль, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Концерт. 10.15— Телефильм. 10.45 — «Любаша». Бадиий фильм. 12.05 —Концерт. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 16.10 — «Онамларнинг мактаби». 16.45— «Горнчилар, қаердасиз!». 17.15 — Қўшиқ ҳамиша халқ билан бирга». 18.05—«Планета болалари расм чизади». 18.25 — Ҳужжатли фильм. 19.15—«Дунё воқеалари». 19.30— «Ишлар ва одамлар». 20.00 — «Крепиш». Бадиий фильм. 21.30—«Время». 22.05 — Фестиваль шарҳи. 00.05—«Дунё воқеалари». 00.20 — Фестиваль кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.45—«Кинотомошабин ҳамроҳи». 10.45—Фестиваль шарҳи. 12.45 — «Фан ва турмуш». 13.15 — «Икки капитан». Бадиий фильм. 1-серия. 14.25—Телефильм. 14.55 — Рус тили. 15.25 — Фильм-концерт. 16.00 ва 18.30 —Янгиликлар. 18.50 — Ритмик гимнастика. 19.35 — Илмий-оммабоп фильм. 19.45 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Волейбол. Халқаро турнир. 21.30—«Время». 22.05 — «Биз шеърларни қўшиқ қилиб куйлаймиз».

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Гўзаллик оламига саёҳат». 19.00 — Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш — ҳаёт талаби». 19.30 — «Ахборот». 19.45—Халқаро аҳвол кундалиги. 20.00 — «Ёзувчи ва замон». 20.30—«Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30—«Время». 22.05 — «Ўрмон — етти хазинанинг бири». 22.25—«Ўтган кунлар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —16.05 — Москва-II. 18.10—Химия. 18.35 —«Қизил қуюн». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20—Ҳужжатли фильм. 20.40 —«Ирригация кадрлари». 21.10 —Ҳужжатли фильм. 21.30 — Москва-II.

30 июль, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40—«Экран куйлари». 10.15—Телефильм. 10.35 — «Крепиш». Бадиий фильм. 12.05—Концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Фильм-концерт. 16.50 — «Ровесник». Киножурнал. 17.00 — «Ульяновлар оиласи». Бадиий фильм. 18.20 — Қувноқ нотачалар. 18.35 — «Лирика». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30—Фильм-концерт. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.10 — «Золушка». Балет. 21.30—«Время». 22.05—Фестиваль шарҳи. 00.05 — «Дунё воқеалари». 00.20 — Фестиваль кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Киножурнал. 9.25 — «Сентябрда ёққан қор». Бадиий фильм. 10.30—Вальслар. 10.45—Фестиваль шарҳи. 12.45 —«Будильник». 13.15 — «Икки капитан». Бадиий фильм. 2-серия. 14.30 — Француз тили. 15.05—Концерт. 15.45 — Телеочерк. 16.30 — «Шахмат мактаби». 17.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 19.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 20.30—«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Баскетбол. Халқаро учрашув. 21.30—«Время». 22.05—Футбол. Мавсум кубоги. «Зенит»—«Динамо» (М).

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Кўрсатувлар программаси. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Врач маслаҳати. 8.10—Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50—Телефильм. 9.10 —Болалар учун фильм. 18.00—Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — «Дунё менинг тасаввуримда». 19.00 — «Сизнинг томорқа хўжалигингизда». 19.30—«Ахборот». 19.45 —Телефильм. 20.00—«Инсон ва қонун». 20.30—«Ахборот». 20.50—Музикали кўрсатув. 21.30 — «Время». 22.05 — «Қўриқхонада». Телеспектакль.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.05 — Москва-II. 18.10 —Иншо қандай ёзилади. 18.30— «Ҳақиқий эркакча ҳаёт». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Болалар учун фильм. 21.00—«Гўзаллик билан учрашув». 21.30 — Москва-II.

31 июль, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40—Концерт. 10.15 — Телефильм. 10.45—«Золушка». Балет. 12.05—Концерт. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 17.00 — Концерт. 17.20— «Робинзон Крузонинг ҳаёти ва ғаройиб саргузаштлари». Бадиий фильм. 18.50 — Болалар ижодиёти байрами. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 —Фестиваль шарҳи. 21.30—«Время». 22.00—Футбол. «Торпедо» (М)— «Динамо» (К). 23.45 — Фестиваль кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 —Концерт. 10.45 — Фестиваль шарҳи. 12.45— «Оила ва мактаб». 13.15 — «Икки капитан». Бадиий фильм. 3-серия. 14.40 — Немис тили. 15.10— Концерт. 15.45—«Бил ва уддала». 16.15 —Совет ёзувчилари В. И. Ленин ҳақида. 17.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — Фильм-концерт. 19.25 — Мультфильм. 19.35 — Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Музикали кўрсатув. 21.15 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30—«Время». 22.00 — «Севги формуласи». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Кўрсатувлар программаси. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50 — Телефильмлар. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Музикали дақиқалар. 9.05 —Болалар учун фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильмлар. 18.40 — «Тенгдош». 19.10—Фильм-концерт. 19.30 — «Ахборот». 19.45— «Бизнинг иқтисодий шарҳ». 20.30 — «Ахборот». 20.50—Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Мустаҳкам озуқа базаси учун». 22.20 — «Нотаниш ворис». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.15 — Москва-II. 18.00 — Биология. 18.25—«Ҳамма нарса лаҳзада ҳал этилади». Бадиий фильм. 20.00— Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Ёшлик». 20.50 —Телекиножурнал. 21.00 — «Китоб дўстлари». 21.30 — Москва-II.

1 август, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ҳужжатли фильмлар». 10.00—Концерт. 10.25 — «Саёҳатчилар клуби». 11.25 — «И. Штраус оламида». 12.05—Концерт. 12.45 ва 15.00—Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.15—Фильм-концерт. 16.50 — «Рус тили». 17.20 — Тасвирий санъат. 18.15—Концерт. 18.45— «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильмлар. 19.55 —«Оилавий хроникадан икки боб». Бадиий фильм. 21.30—«Время». 22.05—Фестиваль шарҳи. 00.05 — «Дунё воқеалари». 00.20 — Фестиваль кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—Ҳужжатли фильм. 9.35 — «Ералаш». 10.15—Испан тили. 10.45—Фестиваль шарҳи. 12.45 — «Онамларнинг мактаби». 13.15—«Икки капитан». Бадиий фильм. 4-серия. 14.30— «Биз тинчлик орзусида яшаймиз». 15.05 — «Шахмат мактаби». 15.35—«Кўҳна Арбат эртаклари». Бадиий фильм. 17.20 ва 18.30—Янгиликлар. 18.50 — «Музикали киоск». 19.20 — «Қувноқ йигитлар». 20.30— «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.30 — «Время». 22.05—«Очиқ ҳаводаги эркаклар ўйинлари». Бадиий фильм. 23.10—Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Кўрсатувлар программаси. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50— Фильм-концерт. 8.20 — Врач маслаҳати. 8.30—«Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 9.10—«Меҳрибонлик». Бадиий фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Ёшлик». 18.50—Мультфильм. 19.00—«Ташаббус, маҳорат, самарадорлик». 19.30—«Ахборот». 19.45— Халқаро аҳвол кундалиги. 20.00—Рассом Муҳиддин Раҳимов. 20.30—«Ахборот». 20.50— Насиба Абдуллаева куйлайди. 21.30 — «Время». 22.05 —«Пахтакорларнинг шу кунги муҳим вазифалари». 22.25 — «Эртага премьера».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.25 — Москва-II. 18.20—«Театр усталари билан учрашув». 19.10 — «Қизиқарли математика». 19.40 — Реклама. 19.50 — Тошкент янгиликлари. 20.10 — «Баҳор қайтмайди». Телетеатр. 1-қисм. 21.30 — Москва-II.

2 август, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Илмий-оммабоп фильм. 10.00—Концерт. 10.30— «Оилавий хроникадан икки боб». Бадиий фильм. 12.05—Концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 15.50— «БАМ—менинг тақдирим». 16.50 —«О, спорт, сен тинчликсан». Бадиий публицистик фильм. 1 ва 2-сериялар. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 —Фестиваль шарҳи. 21.30—«Время». 22.00— Концерт. 24.00 — «Дунё воқеалари». 00.15—Фестиваль кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—«Очиқ ҳаводаги эркаклар ўйинлари». Бадиий фильм. 10.25—Телефильм. 10.45 —Фестиваль шарҳи. 12.45 — Инглиз тили. 13.15—«Икки капитан». Бадиий фильм. 5-серия. 14.30—Концерт. 15.00 — «Қишлоқ янгиликлари». 16.00—География. 16.30— Фильм-концерт. 16.55 ва 18.30—Янгиликлар. 18.50— Фильм-концерт. 19.15— «Саёҳатчилар клуби». 20.15 — Концерт. 20.30—«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Мамлакатнинг бадиий музейлари. 21.20 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.00 — «Энг чиройли кемалар». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Кўрсатувлар программаси. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50— Телефильм. 8.10—Мультфильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.10 — «Севишганлар». Бадиий фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.10—«Шеърлар — болаларга». 18.40 — Мультфильм. 18.50 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Мунаввар ва қоронғи олам». 20.10—«Қўшиқ тинчлик учун курашда». 20.30 — «Ахборот». 20.50—Концерт. 21.30 — «Время». 22.00—«Қора қисқичбақа чангалида». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.00 — Москва-II. 18.20—Тбилиси манзаралари. 18.35 — Адабий композиция. 19.00— Алкоголизмга қарши курашайлик. 19.30 — Концерт. 20.00—Тошкент янгиликлари. 20.20— «Баҳор қайтмайди». Телетеатр. II-қисм. 21.30 —МОСКВА-II.

3 август, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40—Концерт. 10.10— Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 10.40 — Телефильм. 11.10—Сизга манзур адабиётлар. 11.55 — Телефильм. 12.05—Концерт. 12.35— «Камалак». 13.05— «Инсон. Ер. Коинот». 13.50—Цирк майдонида. 14.25—«Оила ва мактаб». 14.50—Концерт. 15.35— «Дунё воқеалари». 15.45 — Болалар учун фильм. 16.45 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 17.25— Мультфильмлар. 17.45 — Телефильм. 19.00 — «Ҳайвонот оламида». 20.00 — Концерт. 21.30 —«Время». 22.05 — Фестиваль шарҳи. 00.05 — Янгиликлар. 00.15 — Фестиваль кундалиги.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—«Агар соғлом бўлай десанг». 9.30—Ҳужжатли фильм. 10.00—«Сиз яратган боғ». 10.30 — «Тонгги почта». 11.05 — Туркманистон телестудиясининг программаси. 12.10 — «Истеъдод». 12.40 — Концерт. 13.40—«Икки капитан». Бадиий фильм. 6-серия. 14.45 — Телефильм. 15.35 — «Шоирлар — тинчлик учун курашда». 17.25 — Концерт. 18.10 — Мультфильм. 18.30—«Ўйин». Спектакль. 20.15 — «Халқаро обзор». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Илмий-оммабоп фильм. 21.00 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.00 — «Москва бўйлаб бораман». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Кўрсатувлар программаси. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50— Телефильм. 8.00— Врач маслаҳати. 8.10 — Мультфильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Кино кўрсатув. 9.50 — «Шахмат мактаби». 10.20 — «Ҳаёт каби тирик». 10.50 — «Ғалвасиз кун йўқ-а». Бадиий фильм. 12.05—«Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак». 18.10—«Бойчечак». 18.40 —«Интернационал шеърият кечаси». 19.30—«Ахборот». 19.45 —Телеминиатюралар. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Оламга саёҳат». 21.30— «Время». 22.05 — Концерт.

18.00 — ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

4 август, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40—Концерт. 10.00— «Спортлото». 10.15 — «Будильник». 10.45—«Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.45 — «Ералаш». 11.55—«Тонгги почта». 12.25—«Қишлоқ янгиликлари». 13.25 — «Музикали киоск». 13.55 —Жаҳон фестивалининг тантанали ёпилиши. 16.05— Илмий-оммабоп фильм. 16.25— «Этик кийган мушук». Фильм-спектакль. 17.15 — «Саёҳатчилар клуби». 18.15— «Халқаро панорама». 19.00 — Мультфильмлар. 19.40—Бугун—Темир йўлчилар куни. 20.10 — Концерт. 21.30—«Время». 22.05 — Юмор кечаси. 23.35 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 —«Зарядкага сафланинг». 9.15—Ритмик гимнастика. 10.00—Рус тили. 10.30 —Ҳужжатли фильмлар. 11.10— Концерт. 11.55 —«Ўсимликлар олами». 12.45—Болалар учун фильм. 13.50—«Камалак». 14.20 —Кинопрограмма. 15.05 —Концерт. 15.35—«Ўз севгилингни топ». Бадиий фильм. 16.45 — Фильм-концерт. 17.40 — Телефильм. 18.30 — Машҳур совет композиторлари. 19.25 — «Сиз бунга қодирсиз». 20.10—«Москва бўйлаб саёҳат». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45—Телефильмлар. 21.30 — «Время». 22.05—«Маймоқ дўст». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Кўрсатувлар программаси. 7.30—Ритмик гимнастика. 7.50 — Телефильм. 8.00—Врач маслаҳати. 8.10 — Концерт. 8.30—«Ахборот». 8.50— Мультфильм. 9.40— «Ҳужжатли кино экран». 10.25 — Қувноқ стартлар». 11.05— «Ўзбекистон спорти». 11.35 — «Ёш темир йўлчилар. 12.00 — Телеминиатюралар. 12.45—Реклама. 18.10 — Мультфильмлар. 18.35 — «Ўйлаб топ». 19.05 — Бугун—Темир йўлчилар куни. 19.20— «Ҳамма нарсани билишни истайман». 19.30—«Ахборот». 19.45 —«Назм ва наво». 20.30 —«Ахборот». 20.55—«Назм ва наво» (давоми). 21.30—«Время». 22.05 — «Тўйлар муборак». Кинокомедия.

16.05 — ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

РАДИО

28 ИЮЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — «Табассум». 10.15 — «Сизга доим хайрли тонг!» — [уточн.: «С добрим утром!»]. 11.30 — М. Йўлчиева куйлайди. 12.10 — «Ишчинома». 13.00 — «Чорвадор». 13.30 — Музикали программа. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун. 17.10 — Савдо ходимлари учун концерт. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Тошкентнинг музикали ҳаёти. 19.25 — «Ёшлик». 20.50 — Бугун — Савдо ходимлари куни. 21.00 — «Табассум». 22.30 — Концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СПОРТ

БУТУНИТТИФОҚ ЎСМИРЛАР ЎЙИНЛАРИ

НАВБАТ САРҲИСОБГА

Мамлакатимиз қаҳрамон шаҳарларида қарийб бир ой давом этган Бутуниттифоқ ўсмирлар ўйинлари кеча якунланди. Сўнгги мусобақаларда республикамиз вакиллари муваффақиятли куч синашишга ҳаракат қилишди. Шахматчиларимиз кечиктирилган ўйинларни ниҳоясига етказиш олдидан 13,5 очко тўплаб, бешинчи ўринда бормоқдалар. Самбочиларимиз беллашуви ҳам муваффақиятли бўлди. Е. Ли билан Т. Юсупов кумуш медалларни олишган бўлса, М. Хожиев билан С. Байдинлар бронза медали совриндори бўлишди. Курашчиларимиз 129 очко билан учинчи ўринни эгаллаб турибди. Қўл тўпи бўйича мусобақалар тугади. Республикамиз қизлар командаси бешинчи, ўсмирларимиз олтинчи ўринни эгаллашди. Энди барча очколар сарҳисоб қилиниб, республика терма командаларининг ўринлари аниқланади.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.